

DEN *danske*
STJERNE

November 1971 · 120. Årgang · Nummer 11

Det inspirerende budskab

AF ÆLDSTE ALVIN R DYER, assistent til De tolv Råd

Jeg tror, at der måske er en forskel mellem ydmyghed og sagtmodighed. Man kunne sige, at sagtmodighed er en tilstand af frivillig ydmyghed. Profeten Alma synes at se en forskel, som vi kan forstå af disse ord:

„Og som jeg sagde jer, da I var nødt til at være ydmyge, blev I velsignet. Men tror I ikke, at de er mere velsignede, som oprigtigt ydmyger sig ved ordet?

Jo, den, der oprigtigt ydmyger sig og omvender sig fra sine synder og holder ud indtil enden, skal blive salig, ja, saligere end de, der er nødt til at være ydmyge på grund af deres fattigdom.

Salige er derfor de, som ydmyger sig, uden at være nødsaget til at være ydmyge, eller med andre ord, salige er de, der tror på Guds ord og bliver døbt uden at være genstridig i hjertet, ja, uden at være nødt til eller tvunget til at kende ordet, førend de vil tro.“ (Alma 32:14-16).

Det er de gode og oprigtige af hjertet blandt verdens mennesker, der mest beendvilligt tager imod budskabet om genoprettelsen, således som det forklares af missionærerne, der bringer dem det. Og disse, som i sandhed er åndeligt omvendte, bliver og er de mere trofaste af de sidste dages hellige. ○

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kære unge medarbejdere. Af præsident Joseph Fielding Smith	323
Lamanitterne og Kirken. Af M. Dallas Burnett	325
Af kongeligt blod. Af Spencer W. Kimball	327
I færd med at vække Guatemala. Af Barbara Tietjen Jacobs	332
Spørgsmål og svar. Af Delbert L. Stapley og Lowell L. Bennion	337
Nogle ting, man har brug for at vide om templet. Af Elray L. Christiansen	339
Ændrede livsløb. Af Edwin O. Haroldsen	342
Ingen kørsel i aften. Af Margaret Bromley	344
At undslippe efterismekket. Af Richard L. Evans	347
Børnenes sider: En rigtig navajo. Af Sherrie Johnson	81

På forsiden: Ansigterne, som Eldon Linschoten har indfanget fotografisk til forsiden af denne måneds Stjerne, tilhører nogle af de unge mennesker, som deltager i Kirkens udvidede programmer for lamanitterne. I dette nummer findes tre særlige artikler om lamanitterne i Kirken og i verden. ○

DEN danske STJERNE

Organ for JESU KRISTI KIRKE
AF SIDSTE DAGES HELLIGE

November 1971
120. Årgang · Nummer 11

Udgivet af

Den danske Mission af Jesu
Kristi Kirke af Sidste Dages
Hellige

Dalgas Boulevard 164
2000 København F.
Telf. Fasan 9901
Postgiro 333.38

Paul L. Pehrson,
missionspræsident,
ansvarshavende redaktør

Nyheder:

Mary Kaiser, redaktør

Koordinator: Bernd J. Larsen

Den danske Stjerne udkommer den 1. i hver måned. Abonnementsprisen (inkl. porto) er i Danmark kr. 13.- pr. halvår, kr. 25.- for et helt år, i udlandet \$ 3.50 for helt år. I løssalg kr. 2.50 pr. nummer. Betaling ved check udstedt til Den danske Stjerne, Priorvej 12, København F. eller gennem postgiro 333.38 til Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. (De nævnte priser er inklud. moms.)

Tryk:

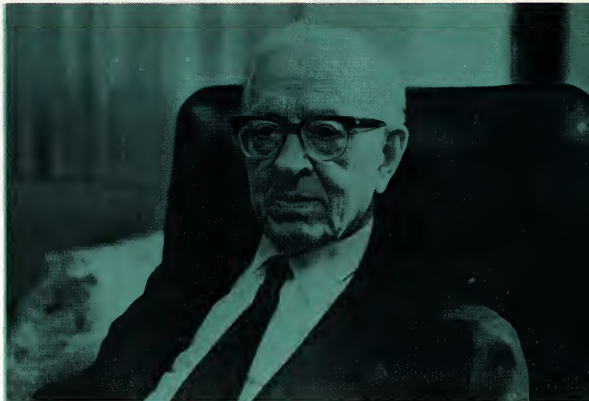
Paul Giese KG, Offenbach/M.,
Deutschland

Layout:

PBO-Layout-Center, Frankfurt

Kære unge medarbejdere

AF PRÆSIDENT JOSEPH FIELDING SMITH

Jeg har spekuleret en hel del over, hvad jeg skulle sige i dette vigtige budskab til jer. Jeg tror, jeg kan sige det bedre, hvis jeg fortæller om nogle personlige oplevelser. De fleste af dem fandt sted for nogle år tilbage, men til trods for, at de hører til i en anden tidsperiode, har de noget til fælles med de oplevelser og fristelser, I nu står overfor. Jeg håber, at I ved, hvor vigtige disse sandheder er for jer i jeres liv.

Da jeg var dreng, havde vi en hest, der hed Junie. Den var eet af de mest intelligente dyr, jeg nogensinde har set. Den syntes at besidde evner, der næsten var menneskelige. Jeg kunne ikke holde den inde i stalden, fordi den ustandselig løste remmen på døren til sin bås. Jeg plejede at anbringe remmen, der var forbundet med båsens halvdør, om det øverste af stolpen, men den løftede den bare af med snude og tænder, hvorpå den så gik ud i gården. I gården var der en vandhane, som vi brugte til at fylde truget til vore

dyr. Junie havde for vane at åbne for den med tænderne og så gå sin vej, mens den lod vandet løbe. Min far plejede at være efter mig, fordi jeg ikke kunne holde hesten inde i stalden. Den løb aldrig sin vej, den lukkede bare op for vandet og spadserede så rundt i gården eller hen over græsplænen eller gennem haven. Undertiden kunne jeg høre vandet løbe midt om natten, og jeg måtte så op og lukke og låse Junie inde igen.

Min far hævdede, at hesten syntes at være klogere end jeg var. En dag besluttede han, at han ville lukke den inde, så den ikke kunne komme ud igen. Han tog remmen, der sædvanligvis lå i en løkke om det øverste af stolpen, og spændte den rundt om stolpen og under tværbjælken og sagde så: „Nå, unge dame, lad os så se, om du nu kan komme ud derfra!“ Min far og jeg forlod stalden og begav os henimod huset, før vi nåede det, gik Junie ved siden af os. Den gik så hen og lukkede op for vandet igen.

Jeg antydede, at nu var hun sikkert lige så klog som os begge. Vi var simpelt hen ikke i stand til at hindre Junie i at komme ud af sin bås, men det betyder ikke, at den var ond, for det var den ikke. Far var ikke til sinds at sælge den, for den havde så mange andre gode egenskaber, som opvejede denne ene lille fejl.

Hesten var lige så pålidelig og driftsikker, når det gjaldt at trække vores enspænderkøretøj, som den var tilbøjelig til at bryde ud af båsen. Dette var vigtigt, fordi mor var distriktsjordmoder. Når hun, som regel midt om natten, blev kaldt ud til en nedkomst et sted i dalen, måtte jeg stå op, gå ud til stalden med en lygte og spænde Junie for enspænderkøretøjet.

Dengang var jeg kun en ti-elleve år gammel. Den hest måtte være blid og alligevel stærk nok til at bringe mor og mig frem overalt i dalen i al slags vejr. En ting, jeg imidlertid aldrig lærte at forstå, var, hvorfor de fleste af børnene skulle fødes om natten og så

mange af dem om vinteren. Tit ventede jeg i enspænderkøretøjet på mor, og så var det rart at have selskab af blide gamle Junie. Dette samvær med hesten var godt for mig, fordi jeg tidligt i livet måtte lære at elske og værdsætte den for dens egen skyld. Den var en vidunderlig hest med kun et par dårlige vaner. Det er nogenlunde det samme med mennesker. Ingen af os er fuldkomne, men vi forsøger allesammen at blive det, ligesom vor Fader i Himmelen er fuldkommen. Vi trænger til at værdsætte og elske mennesker for deres egen skyld.

Det er måske noget, I har brug for at huske på, når I vurderer jeres forældre eller lærere, grens — og missions-ledere eller venner — eller brødre og søstre. Denne lektie har jeg taget til mig — at se det gode i mennesker, også når vi prøver at hjælpe dem til at overvinde et par dårlige vaner.

Senere kom jeg til at forstå, hvor vanskeligt det ofte er for visse mennesker at opgive noget, de rigtigt holder af og glæder sig over. Jeg har altid holdt af idræt og har især nydt at spille håndbold med min brøder, David. En dag kom jeg vedvdrørende fra en håndboldbane, med ansigt var blussende rødt. En ven af mig, Dr. Plummer, han var ikke medlem af Kirken, stod henne ved mit omklædningsrum. Han så på mig og sagde: „Broder Joseph, hvis du ikke holder op med det, vil du een af de nærmeste dage falde død om på banen ligesom N.N.“

Det var vanskeligt for mig. Hver dag havde jeg lyst til at spille lidt håndbold. Når jeg kiggede ud ad vinduet i mit kontor, kunne jeg se Deseret Gym. lige ved siden af og fik så lyst til at gå hen og spille. Men jeg holdt fast ved min beslutning. Jeg besøgte Dr. Plummer kort

tid efter, og han spurgte: „Broder Joseph, spiller du stadig håndbold?“

Jeg svarede: „Doktor, da De sagde, jeg skulle holde op, holdt jeg op, og jeg har ikke været på banen siden.“ Det syntes han at være meget glad for, men mine holdkammerater var meget ophidsede. De kom og sagde til mig: „Vi har brug for dig. Du ødelægger vort samspil.“

„Det gør mig ondt,“ sagde jeg, „men jeg er færdig med at spille.“ Jeg kan ikke sige, hvor meget jeg havde nydt at spille. Jeg næsten hungrede efter at komme til at spille igen, men jeg havde erfaret, at det ikke var godt for mig i min alder. På det tidspunkt fik jeg et lidt bedre indblik i, hvor vanskeligt det er for folk, der omvender sig at opgive en beskæftigelse eller vane, de måske har glædet sig over i mange år, inden de lod sig døbe.

Jeg har af egen erfaring lært, at hvis man ønsker at forandre sig, virkelig ønsker at forandre sig, kan man gøre det. Vores samvittighed og Skrifterne fortæller os, hvorledes vi bør leve — og de fortæller os, hvilke vaner vi skal ændre for vores evige velfærd og fremgangs skyld.

Esajas, een af fortidens store profeter, så vore dage og beskrev de forhold, der ville råde i disse de sidste dage. Nu, i vor moderne tid, opfyldes Esajas' profeti.

Når jeg går på gaderne på vej til og fra Kirkens kontorbygning, ser jeg både unge og ældre kvinder, mange af dem „Zions døtre“, som er klædt uanstændigt på. Jeg forstår godt, at tiderne og moderne skifter. Ikke desto mindre minder dette mig om en tid, da jeg som ung mand gik på Salt Lake State Academy og senere Latter-day Saints University.

Pigerne var enkelt klædt fra top til tå i bluser og lange skorter ned til anklerne. Jeg kan huske en begivenhed, der fandt sted, da en gruppe studerende — unge piger og mænd — foretog en kort rejse op langs City Creek Canyon. Mens vi var ude på en lille vandretur, gled een af pigerne, og hendes kjole hang fast i en gren, og afslørede hendes ben op til knæet. Hun var så flov, at hun ville trække sig tilbage fra gruppen og tage hjem igen. Det krævede en del overtalelse fra de andre unge piger at få hende til at blive og prøve at glemme hændelsen.

Nu til dags er det langt mere almindeligt at se et knæ, end det var på den tid, og jeg siger ikke, at en pige, der går med en kjole, der lader hendes knæ komme til syne, er slet. Jeg prøver blot at skildre den følelse, vi bør have for disse ting.

Princippet sømmelighed og velanstændighed er i dag stadig det samme, som det var den gang. De standarder, som Kirkens generalautoriteter går ind for, er, at kvinder såvel som mænd bør klæde sig sømmeligt. De undervises i at opføre sig ordentligt og anstændigt til enhver tid.

Usømmelig påklædning er efter min mening noget, der stiller „Zions døtre i et tvivlsomt lys. Dette gælder iøvrigt for mændene såvel som for kvinderne. Gud gav det gamle Israel befaling om, at både mænd og kvinder skulle tildække deres legemer og til enhver tid iagttage kyskhedens lov.

Jeg taler for anstændighed og kyskhed for alle Kirkens medlemmer, mænd såvel som kvinder, de bør være kyske, rene i deres livsførelse og lydige mod de pagter og bud, Herren har givet os.

Af hver af de nævnte tildragelser i

(Forts. på side 326)

Seminarerne for indianere sikrer unge fra grundskole til gymnasium religiøs oplysning og uddannelse.

Lamanitterne og Kirken

AF M. DALLAS BURNETT

Et tidligt snefald dækkede sukkerroemarkerne omkring Richfield i Utah i det sene efterår 1947. Næsten alle de indianere, der havde arbejdet i markerne, var taget bort fra dalen. Blandt de få, der var blevet tilbage for at grave sukkerroer op af den frosne jordbund, var en sekstenårig pige ved navn Helen. Hun var blevet, ikke fordi hun var ivrig efter at grave roer op, men fordi hun ønskede en uddannelse, hun ikke havde mulighed for at opnå, hvis hun vendte hjem.

Helen bad en familie i Richfield om tilladelse til at slå et telt op i deres baghave, så hun kunne blive i byen og gå i skole. Denne anmodning kom umiddelbart efter at familien havde overværet en stavsconference, hvor Golden Buchanan¹ havde talt om det indianske folks tilstand.

Sammenfaldet af disse to hændelser medførte en anmodning fra ældste Spencer W. Kimball, sammes besøg i Richfield og Helens påfølgende modtagelse i Buchanans hjem.

Ni unge indianere kom til at bo i sidste dages helliges hjem det næste efterår. Fra denne uformelle begyndelse udvikledes Indian Student Placement programmet, der kom til at berøre mere end fem tusinde lamanitiske elevers liv afvigte skoleår. Det kunne yderligere se ud som om, at Kirkens medlemmer havde fået blik for lamaniten og den skæbne, der loves ham i profetierne.

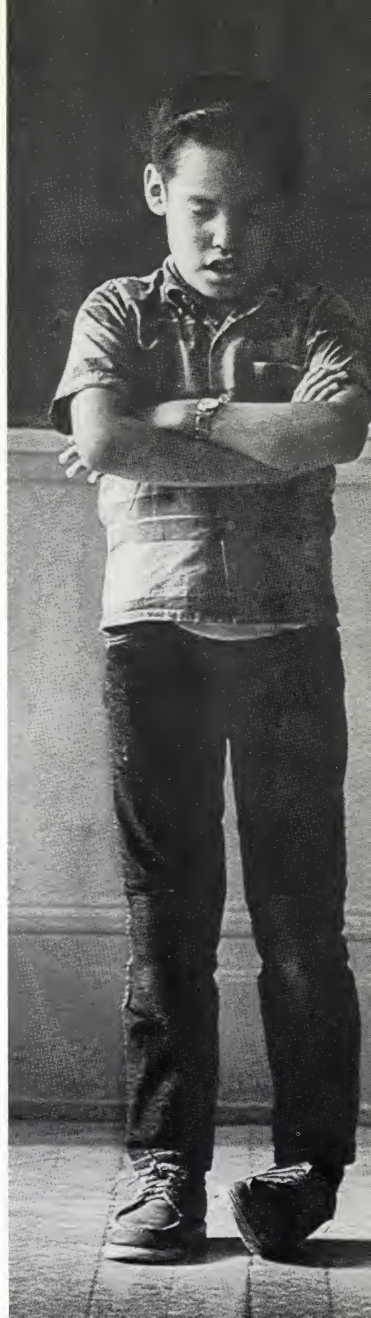
Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helige er enestående i sin teologiske og

filosofiske forståelse af Syd og Nordamerikas folk, kendt som indianere, og af indbyggerne på øerne i Stillehavet. Disse folk er en rest af Jakobs hus og efterkommere af Lehi, en israelit, der drog ud fra Jerusalem og kom til Amerika omkring 600 f.Kr. Man finder i Mormons bog, der er en optegnelse af profetier, som disse gamle folkeslag har modtaget, store løfter til lamanitterne.

Disse profetiske løfter tilskyndede Joseph Smith, som oversatte og udgav Mormons Bog i 1830, til på et tidligt tidspunkt i Kirkens historie at bringe Evangeliet til Lamanitterne. Fra den dag af og til nu er Evangeliet blevet prædikeret for dem, som er blevet identificeret som lamanitter.

Fra den tidlige missionærvirksomhed, som Joseph Smith startede, fra det oplyste sociale fremstød, som Brigham Young gjorde, da de hellige slog sig ned i Utah og fra kontakten med en indianerpige i Richfield er der vokset en stor samling programmer frem til støtte for indianerne, teologisk såvel som verdsligt.

I dag bringer Kirken som aldrig før Evangeliet til lamanitterne, idet den bibringer dem verdslig og religiøs undervisning og forsøger at få gang i dette store folks økonomiske vækst. Anbringelsesprogrammets administratører føler, at et af de vigtigste formål med programmet er, at indianeren får mere kendskab til sit folk, at at han skal gøres til en hvid mand, hvilket man ofte anklages for. Endvidere kan

disse unge mennesker, som findes spredt ud over Kirken, ikke undgå at nedbryde de fordomme, som måske findes hos de hvide.

Kirkens skoler i Stillehavet og Latinamerika yder deres åndelige og timelige bidrag til de sidste dages helliges liv i de områder, bidrag, som det kan være vanskeligt for medlemmerne i de centrale stave at vurdere.

Måske er det vigtigste, der kan siges om Kirkens lamanitprogrammer, at de udvikler lederevner og styrke blandt lamaniterne. Jesu Kristi Evangelium giver mænd og kvinder mulighed for bedre at anvende deres evner, og dette er intetsteds mere iøjenfaldende end blandt Kirkens lamanitiske medlemmer.

På den anden side bortfalder nedlædethedens og fordommenes skranke til ikke-lamaniterne i Kirken. ○

1 Golden Buchanan: Kirkens Koordinator for Indianerne. 1951: Præsident for South West Indian Mission.

Indian Student Placement programmet indbefatter en lægeundersøgelse, før de unge mennesker rejser til deres plejefordældre for at tilbringe skoleåret der.

(Forts. fra side 324)

mit liv har jeg lært et sandt princip, et udtryk for Herrens visdom, der kommer til nytte, idet vi fortsætter på vor vej mod fuldkommenheden. Hensigten, med at vi er her, er, at vi skal gøre Faderens vilje, som den bliver gjort i Himlen, at handle retfærdigt på jorden, at overvinde ondskaften, at hæve sig over ufuldkommenhederne og således blive Herrens hellige og tjenere på jorden.

Jeg har tidligt i mit liv lært at elske og ikke dømme andre, og hele tiden prøve at overvinde mine egne fejl. Jeg lærte endvidere, dengang jeg måtte opgive at spille håndbold, at værdsætte andres kamp for at bryde med gamle, fastgroede vaner.

På samme måde som Junies dårlige vane mindskede dens værdi en del, tager det at klæde sig usømmeligt, hvilket kunne synes at være en ringe ting, noget fra Kirkens unge kvinder eller mænd. Det gør det simpelthen vanskeligere at overholde de evige principper, som vi alle må leve efter, for at vi kan komme tilbage til vor himmelske Faders nærhed.

Jeg bærer mit vidnesbyrd for jer. Jeg ved, at Gud lever. Jeg ved, at Jesus Kristus er vor Faders enbårne Søn i kødet. Jeg har fuldkommen tro på profeten Joseph Smiths og hans efterfølgeres mission.

Jeg ved, at vi har Jesu Kristi Evangeliums evige sandhed, lige så sikkert som jeg ved, at jeg lever. Hvis jeg ikke vidste det, ville jeg ikke bryde mig om at være her eller have noget med dette arbejde at gøre. Men jeg ved det med hver fiber i min krop. Gud har åbenbaret det for mig. Må Herren velsigne os alle, beder jeg ydmygt om. ○

AF KONGELIGT BLØD

AF PRÆSIDENT SPENCER W. KIMBALL, fungerende præsident for De Tolvs Råd

Denne artikel er bygget over en tale, som holdtes ved den lamanittiske ungdomskonference i Salt Lake City den 24. april 1971. Peter McDonald, formanden for navijostammerådet, talte også ved konferencen. Det her ham, der hentydes til i artiklens begyndelse.

Jeg var glad ved at høre hr. McDonald sige, at han er „lamanit“. Det har vi hele tiden vidst, men vi vidste ikke, at han ved det. Måske først og fremmest for hans skyld bør vi sige, at mange, mange af os er lamaniter, hvilket vil sige indianere og indianere blandede med andre racer. Også jeg er blevet adopteret ind i nogle indianerstammer og har fået indianske navne. Med stolthed fortæller jeg dem, der besøger mig på mit kontor, at en lamanit er en efterkommer af en vis Lehi, der drog ud fra Jerusalem seks hundrede år før Kristi fødsel og med sin familie sejlede over det mægtige dyb og landede i Amerika. Lehi og hans familie blev forfædre til alle indianer- og mestizostammer i Nord-, Syd- og Mellemamerika og på øerne i havet, for hen imod midten af deres historie var der nogle iblandt dem, der i skibe, de havde fremstillet, forlod Amerika og sejlede til øerne i havet.

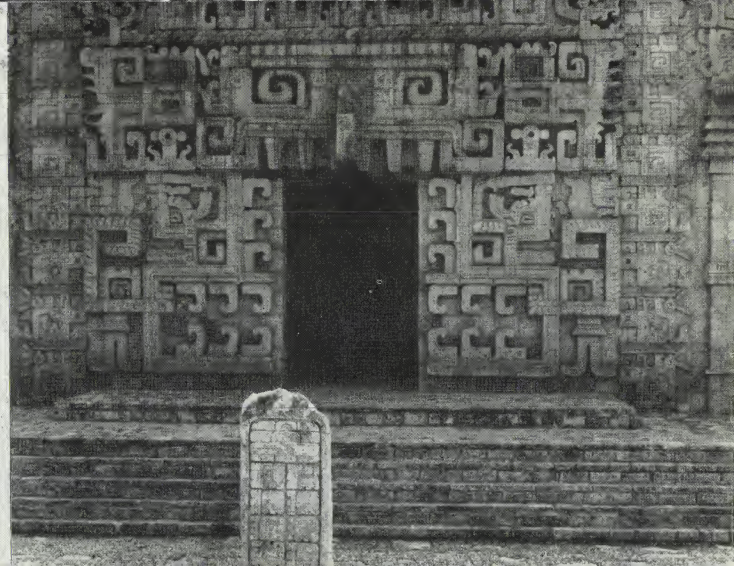
Før Joseph Smiths åbenbaringer, der bragte Mormons Bog for dagen, var der ingen, der kendte til disse udvandrere. Det var tidligere ukendt, men spørgsmålet er nu fuldt ud besvaret. Lamaniterne findes nu i et antal af omkring tres millioner. De findes i alle Amerikas stater fra Tierra del Fuego hele vejen op til Point Barrows, og de findes på næsten alle øerne i havet fra Hawai mod syd til det sydlige New Zealand. Kirken er stærkt interesseret i alle lamaniter på grund af åbenbaringerne og på grund af den storslåede Mormons Bog, deres historie, der fandtes nedskrevet på guldblader, som var anbragt i højen. Oversættelsen ved profeten Jo-

seph Smith afslørede historiens løb gennem tusinde år — fra sekshundrede f.Kr. til firehundrede e.Kr. — historien om disse store folkeslag, der beboede dette land i de tusind år, derpå mistede de i løbet af de næste fjorten hundred år meget af deres høje kultur. Efterkommerne af disse mægtige folk blev af Columbus kaldt indianere, da han fandt dem her i 1492.

Betegnelsen lamanit omfatter indianere og racer blandet med indianere, såsom polynesierne, guatamalanerne, peruvianerne, så vel som siouxerne, apacheerne, mohawkerne, navajoerne og andre. Det er en mægtig gruppe af store folkeslag. Kirken har altid næret en overordentlig stor interesse og omsorg for de indianske folkeslag og for alle lamanitterne i det hele taget. Så tidligt som i 1845 blev der af Kirken fremsat en erklæring, der i uddrag lyder således: „Zions sønner og døtre vil snart blive bedt om at vie en del af deres tid til at undervise skovens børn (indianerne), for de skal uddannes og undervises i alt, der vedrører det borgerlige liv, såvel som Evangeliet. De skal klædes og undervises i teori og praksis angående dyd, anstændighed... skikke, klædedragt, musik og alt andet, som er bestemt til at forfine, rense, ophøje og herliggøre dem som sønner og døtre af Israels kongelige hus og af Joseph, som gør rede til brudgommens komme.“ (Parker Pratt Robinson, redaktør: Writings of Parley Parker Pratt. [Salt Lake City 1952], side 5.)

Det er, ved siden af det humanitære synspunkt, grunden til vor interesse.

For omtrent femten hundrede år siden sagde profeten Mormon: „Og min bøn til Gud for mine brødre er, at de endnu engang må komme til kundskab om Gud, ja, Kristi forløsning, at de endnu engang må blive et tiltalende folk.“ (Mormons Ord 1:8). På det tidspunkt havde de aller-

ede forødt deres religiøse liv og glemt Kristi genløsning. De må vende om til Gud, for igen engang at blive et behageligt folk.

Det er til deres forfædre og til Gud, vi står i taknemmelighedsgæld for nydelser af så store velsignelser i opfyldelsen af disse profetier. Deres profeter forud, herunder lamaniternes profeter, ned gennem århundrederne havde omsorg for deres efterkommere, og de gik i forbøn dag og nat, for at deres efterkommere måtte blive genløst. Som svar på bønnerne fra denne lange række af profeter og historieskrivere for lamanitterne blev det evige Evangelium gengivet til jorden i 1820.

Nu har profeterne altid følt omsorg for dem. Moroni var den sidste af sit folk, nephiterne — en sidste på dette fastland, hele den øvrige del af hans slægt var blevet dræbt. Dette skrev han, før han gemte optegnelserne bort i højen: „Derfor skriver jeg noget mere uagtet min tidligere hensigt, thi jeg troede ikke, at jeg skulle skrive mere, men jeg skriver noget, som muligvis kan blive af værdi for mine brødre, lamaniterne, i fremtiden efter Herrens vej.“ (Moroni 1:4)

Da, i vore dage, hedder det i een af de profetier, vi har angående lamaniterne: „Og se, det øvrige af dette værk indeholder alle dele af mit evangelium, som mine hellige profeter, ja, og ligeså mine disciple, bad mig i deres bønner, lade komme frem til dette folk.“ (L. og P. 10:46). Måske henviser dette til den del af Mormons Bog, der endnu aldrig er blevet oversat, men som vil blive det engang i fremtiden. Det, der gør indtryk på mig, er, at alle deres profeter og alle vores profeter har følt så stor omsorg for det lamanitiske folk, og at deres bønner bestod igennem de lange år er steget op om, at Herren ville lade det ske, at disse folkeslag, som var faldet fra, ville blive bragt tilbage, så at de kunne nyde alle de goder, de har ret til.

Da nu Kirken blev organiseret for over hundrede år siden, følte profeterne omsorg for lamaniterne lige fra begyndelsen, mens der kun var en halv snes og derpå hundrede og derpå tusinde mormoner i verden. Da der i hele verden kun var nogle få tusinde i Kirken, arbejdede vi allerede med indianerne. Joseph Smith selv drog over floden og lærte Evangeliet til indianerhøvdingerne, der havde samlet sig for at lytte til ham.

Een af de åbenbaringer, der kom til Joseph, lød: „Men førend Herrens store dag kommer, skal

Jakob blomstre i ørkenen og lamaniterne springe ud som rosen.

Zion skal blomstre på højerne og fryde sig på bjergene og samles til det sted, jeg har udset.“ (L. og P. 49:24-25).

Med alle disse løfter sker der idag en stor opvågning som følge af det arbejde, der er blevet gjort i det sidste århundrede og især i de sidste ti-tyve år. Idag har vi mange lamanitiske ledere i Kirken. For eksempel har vi på Tonga, hvor tyve procent af alle mennesker på øerne er medlemmer af Kirken, tre store stave. De to af dem ledes udelukkende af lamaniter og den tredje næsten udelukkende. Der er tre stave på Samoa, og endnu een skal organiseres på de små Samoaøer. Endnu fire stave med lamanitiske ledere!

Der er i Mexico City tre Zions stave med mexicanske ledere — lamanitiske ledere. Stavspræsidenterne, biskopperne, højrådet, hjælpeløderne er alle — med een eller to undtagelser — lamaniter. I Monterrey, Mexico, i Guatamala, i Lima, i New Zealand og andre steder har vi Zions stave med dertil hørende ledere.

Det er en direkte opfyldelse af de fremsatte profetier, og det er en stor forandring. For en halv snes år siden var der ikke een eneste lamanitisk stav i verden. Der fandtes ingen lamanitiske biskopper, der var ingen lamanitiske stavspræsidenter. I løbet af nogle få år er alt dette kommet i stand. Kristus sagde, idet Han så ned langs tidens strøm: „Og således ser vi, at Guds befalinger må opfyldes. Og dersom menneskene holder Guds bud, styrker og underholder han dem og tilvejebringer midler, hvorved de kan udføre det, som han har befaleet dem, og således forsynede han os med de fornødne midler, medens vi opholdt os i ørkenen.“ (1. Nephi 17:3).

Han har inspireret denne Kirkes ledere til at se frem og til at organisere den direkte opfyldelse af vor tids Skrifter, hvori Herren sagde til Oliver Cowdery: „Og nu, se, jeg siger dig, at du skal begive dig til lamaniterne og prædike mit evangelium for dem, og dersom de antager din lære, skal du oprette min kirke iblandt dem, og du skal få åbenbaringer, men nedskriv dem ikke som befalinger.“ (L. og P. 28:8).

Herren har videre instrueret os: „Dog skal mit værk have fremgang, thi ligesom kundskaben om Frelseren kom til verden gennem jødernes

vidnesbyrd, således skal kundskaben om en Frelser komme til mit folk.

Og til nephiterne, jakobiterne, josephiterne og zoramiterne gennem deres forfædres vidnesbyrd —" (L. og P. 3:16-17).

Det vidnesbyrd er Mormons Bog. Enhver lamanit, der læser Mormons Bog med et oprigtigt ønske om at kende dens sandhed, vil få et vidnesbyrd om, at det er hans optegnelse, og at han er een af dem. „Og dette vidnesbyrd skal komme til lamaniternes, lemueliternes og ismaeliternes kundskab, de, som er nedsunket i vantro som følge af fædrenes ugudelighed, hvem Herren gav lov til at udrydde deres brødre, nephiterne, på grund af disses ugudelighed og vederstyggeligheder. Og netop i dette øjemed er disse plader blevet bevaret, som indeholder disse optegnelser, at Herrens forjættelser, som han gav sit folk, må gå i opfyldelse, nemlig, at lamaniterne måtte komme til kundskab om deres fædre, kende Herrens forjættelser, tro evangeliet, forlade sig på Jesu Kristi fortjeneste og blive forherliget gennem tro på hans navn og blive frelst gennem omvendelse. Amen." (L. og P. 3:18-20).

Noget af det første Joseph Smith gjorde, da han var i færd med at organisere Kirken, var selv at prædike Evangeliet for lamaniterne, og derpå sendte han sine brødre — Ziba Peterson, Parley P. Pratt, Oliver Cowdery og Peter Whitmer. Herren sagde: „Og Ziba Peterson skal også ledsage dem, og jeg selv vil gå med dem og være midt iblandt dem. Jeg er deres talsmand hos Faderen, og intet skal få overhånd over dem." (L. og P. 32:3)

Det lamanitiske folks udvikling, vækst og fremgang er af største vigtighed for al mormonisme, for hele Kirkens program, for kristenheden.

I 1963 var treogtyve procent af alle, der lod sig døbe lamaniter. Der var femogtyvetusind på eet år. I 1970 var der endnu flere. Alt dette viser lamaniternes lydighed over for sandheden. Det er som een af lamaniterne har sagt: „Evangeliet, som undertiden kaldes mormonismen, er noget, vi hele vort liv har prøvet at komme i tanker om, nu kommer det altsammen tilbage til os på een gang." Har De nogensinde prøvet at genkalde Dem noget, som er blevet væk for Dem, og så oplevet, at det pludselig, mens De anspænder Dem og kæmper for at huske det, dukker op igen? Således er Evangeliet for lamaniterne. En bestemt god navajomand sagde til

mig: „Gennem hele livet har vi vidst, at vi gik den gale vej. For længe siden var vi sammen med jer, så kom vi til et sted, hvor vejen deltes af en stor klippe i midten. Vi gik den ene vej og I den anden, men nu er vi kommet uden om den, og vi kommer alle tilbage sammen."

Vi har sandsynligvis tredive tusind lamanitiske medlemmer i Mellemamerika, og jeg vil minde om, at dette har vi opnået på forholdsvis få år. Der må være omkring eet hundrede tusinde polynesiere i Kirken, så at vi nu har henvend en kvart million lamaniter. Jeg vil tro, at vi groft anslået kun havde nogle få tusinde for tyve år siden. Nu har vi fået en kvart million i løbet af dette korte tidsrum af tyve tredive år. Vi har missioneret blandt polynesierne i hundrede år eller mere.

Det er rart at vide, at vi har hundreder af lamanitiske missionærer, der sendes ud for to år nøjagtig ligesom alle ikke — lamaniter — og de giver af deres tid og deres midler, de prædiker Evangeliet hovedsageligt for deres eget folk, og de har almindeligvis meget stort held med sig. Det vil måske være af interesse at få at vide, at af næsten eet hundrede missioner er de fire største lamanitmissioner. Disse er: Mexico North Mission, Guatemala- El Salvador Mission, Mexican Mission og Tonga Mission. Det er de fire største i verden. Hvad indebærer det? Det betyder, at lamaniterne der tager imod Evangeliet som intet andet folk. De genkender noget, som de har ventet på i lang, lang tid, og nu modtager de Evangeliet. Af alle missioner er ni af de første eenogtyve lamanitmissioner.

I Mexico North Mission har hver missionær, indtil nu, døbt treoghalvtreds omvendte. I Mexico North Central fireogtredive. I Mexico Southern tredive. Der findes lande, hvor missionærerne ikke døber ret mange andre end lamaniter. Gud velsigner dem, så de kan tage imod Evangeliet. De er modtagelige som intet andet folk i vor tid. De synes at genkende den sandhed, som de har savnet alle disse år, uden at vide, at de savnede den, Nu er den kommet til dem.

Da profeten Abinade brændte på pælen, sagde han: „Den tid skal komme, da alle skal skue Herrens frelse, da hver slægt, stamme, tungemål og folk skal se øje til øje og skal bekende for Gud, at hans domme er retfærdige." (Mosiah 16:1).

Enhver stat i Sydamerika undtagen Guiana,

ethvert land i Mellemamerika, enhver stat i Mexico, ethvert sted i Canada og alle staterne i USA betjenes af missionærerne, og de lamanitiske missionærer træder i forgrunden.

Lamaniterne er gode mennesker, der er som oftest ærlige folk. Selvfølgelig er der mennesker i alle grupper, der ikke helt lever op til standarden, men som et hele er lamaniterne varmhjertede, elskværdige mennesker.

Sandsynligvis var nogle af hine tolv disciple i Amerika lamaniter. Den store profet, Samuel, var lamanit. I to hundrede år — ja mere — herskede retfærdigheden, en periode der, så vidt jeg ved, ikke har sin mage i hele verdenshistorien. I disse to hundrede år var der ingen krig, der var ingen, som blev udelukket, ingen skel eller uenigheder. Alle var sammen i een gruppe, alle elskede hverandre, og der var ingen kampe.

Der var de to tusinde „sønner af Helaman“, der blev sendt ud i krig for at beskytte deres familier, og ikke een blev dræbt. De kæmpede og blødte, nogle af dem fik sår, men på grund af deres store tro døde ikke een eneste. Lamaniterne synes at have en naturlig tro. De er nær ved Herren.

Herren velsignede lamaniterne, og Han er villig til at arbejde blandt dem og gøre disse ting. Jesus selv sagde, da Han besøgte lamaniterne på dette fastland: „Så stor tro har jeg aldrig set blandt jøderne, hvorfor jeg ikke kunne vise dem så store mirakler, som følge af deres vantro. Sandelig siger jeg jer, der er ingen af dem, der har set så store ting, som I har set, og de har heller ikke hørt så store ting, som I har hørt.“ (3. Nephi 19:35-36).

Brødre og søstre, I hører til en ædel race. Jeres fader er Joseph, der blev solgt til Ægypten, den kyske mand, der hellere gik i fængsel end han ville give efter for en fyrstindes forførelse. Jeres fader var Jakob, faderen til tolv sønner. I er efterkommere af een af dem. Een af alle tiders største profeter var Isak, jeres fader. En anden stor profet, jeres fader, var Abraham, ingen var større end ham. Abraham var en stor mand, der vandrede og talte med Gud. Han er jeres fader disse mange slægtled tilbage. Vær stolte af ham, og vid, at I er af kongeligt blod, med jeres kongelige blod kan I udføre store ting og hæve jer op til tinderne.

I må have den åndelige indstilling. Jeg vil gerne

citere nogle få linier fra een af de yndige, unge damer her i aften, en dame, der for et år eller så siden talte i nærværelse af Kirkens ledereovre i Assembly Hall. Hun sagde: „Jeg steg af bussen for otte år siden med det tøj, jeg stod og gik i, på ryggen havde jeg nogle få ejendele i en skotøjsæske. Jeg kom fra et beskedent hjem. Mit folk er beskedent, men I har åbnet jeres hjerter for mig. Det er jeg taknemmelig for. Jeg kan nu tage hjem med en splinterny kuffert, med masser af tøj, men det er ikke det, der er min rigdom. Jeg kunne tage hjem med det tøj, jeg står og går i, og med mine ejendele i en skotøjsæske og dog være rig. Jeg kan være mere velstående end noget menneske i reservatet, fordi jeg har det, der er inden i mig, det, der er kosteligt som en perle, kosteligt som guld, så kosteligt som alle denne verdens rigdomme. Jeg har et vidnesbyrd om Evangeliet. Jeg ved, at Jesus er Kristus, og at Gud lever og besvarer bønner.“ Det var Verenda. Jeg har i mellemtiden beseglet hende til hendes mand i templet. Der er blandt alle velsignelser, I kan forestille jer, ingen, hvortil I ikke har ret, — I, lamaniter, når blot I er retfærdige. I er af kongeligt blod, børn af Abraham, Isak, Jakob, Joseph og Lehi.○

I færd med at vække GUATEMALA

I ti år sov Cordell Andersen ikke roligt. Hans søvn blev forstyrret af en drøm — en drøm så stor at den overvældede ham. I denne drøm så han to millioner fattige indianere fra Guatemala trygle om hjælp. Han vidste, at deres råb var ægte, for han havde personligt været vidne til deres skrækkelige tilstande i 1957, mens han gjorde tjeneste som missionær for Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige i deres land. Hver gang drømmen kom og forsvandt igen, råbte Cordell højt indvendig: „Oh, Gud, disse dine børn har lidt nok! Lad tiden for deres genløsning begynde!“

Men hvad kunne han gøre for at give disse hårdt trængende mennesker en ny livsform? Han alene, som var uden praktisk eller økonomiske ressourcer. Modvilligt måtte Cordell gemme sin drøm og fortsætte med at arbejde, spare op, studere ting om Guatemala og vente.

Til sidst kunne han ikke vente længere. I august 1967 solgte den dengang eenogtrediveårige Cordell sine ejendele, sagde sin stilling op, stoppede sin kone, Maria, og deres fire børn ind i en overlæst lastvogn og satte kursen mod Coban i Guatemala, en by med 10.000 mennesker og andre 200.000 i sit opland.

Da Cordell var ankommet, begyndte han at udarbejde en strategi, der skulle skabe et retfærdigt og rigt folk. Idet han følte, at han ikke kunne lære disse tilbagestående indianere en ny og bedre måde at leve på, før han havde vundet deres venskab og

respekt, rejste han som det første omkring ad et netværk af bjergveje og viste belærende film i landsbyerne. Dette gav ham det fodfæste han havde brug for, for at kunne modvirke den århundredgamle overtro og overlevering, der beherskede indianernes liv.

Efter at have tilbragt to år med at blive gode venner med indianerne og mindske deres frygt følte han, at han var klar. Med Orson Pratts ord tordnende i sine øren: — „... lad os ofre alt, hvad der kræves af os, for dette folks frelse.“ — stoppede den blide Cordell endnu en gang sin familie ind i lastvognen og tog til det primitive Finca Valparaiso (Paradisdalplantagen) 250 km. borte for at arbejde med de 40 pokonchi-indianerfamilier, der boede der.

Forsigtigt, men beslutsomt, begyndte Cordell at hjælpe befolkningen med at forstå sine problemer og den elendighed, de fremkaldte. Hans første mål var at nedbringe den store børnedødelighed ved en bedre kostplan og lægehjælp på et tidligt tidspunkt, omfattende vaccination og sanitære forbedringer. Der var ingen uddannede læger i dette område, og Cordell, der havde lært sig lægekunsten i De forenede Staters Hær, gik i gang med at behandle kwashiorkor og andre ernærings sygdomme, influenza, dysenteri, tyfus, lungebetændelse, hudsygdomme og de sædvanlige børnesygdomme.

Under eet af sine ugentlige besøg fandt Cordell en toårig dreng, der sut-

tede på sin bedstemoders tørre bryst. Drengen, Miguelito, havde ikke styrke til at stå på sine små, knoglede ben, for lige siden hans moder døde, da han var fire måneder gammel, havde hans kost hovedsageligt bestået af majsbrødkager og kaffe. Hans øren og hovede var dækket af en svampart, og hans underliv lignede en overoppumpet fodbold, en tilstand, der var fremkaldt af proteinmangel.

Cordell sagde til bedstemoderen, at hun skulle bringe drengen hjem til ham, så han kunne blive hjulpet. Men først et år senere, da det blev indlysende, at drengen var ved at dø af lungebetændelse, overlod bedstemoderen ham uventet til familien Andersen.

Tålmodighed, kærlighed og fornuftig pleje førte hurtigt til resultater. Da lungebetændelsen først var kureret, søgte Cordell og Maria at udfine grunden til, at Miguelito, der vejede 6½ kg, ikke ville spise. Selv vand måtte man tvinge i ham. I fortvivlelse besluttede de at give ham en kvart barnedosis ormedræbende medicin, skønt de indså, at det ville være farligt for ham i hans svækkede tilstand. Medicinen gjorde sin virkning, og Miguelito begyndte at spise, ved hvert måltid spiste han i to timer. Seks uger senere, da Miguelito vejede 3½ kg mere, begyndte han at gå og tale for første gang. I dag som fireårig, er han på størrelse med en almindelig toårig, og måske er han også lidt tilbage åndeligt. Men han lever, han er lykkelig og fuld af liv.

Tre af indianerdrengene fra Andersens gård spadserer sammen ned ad en jordvej.

AF BARBARA TIETJEN JACOBS

Som følge af disse successer accepteres Cordell nu mere og mere i indianske hjem, og man giver ham lov til at udfylde kostplaner og begynde en tidlig behandling af sygdomme.

Cordells næste mål var at vise indianerne, hvorledes de anvender moderne landbrugsmetoder. Hans fjerkræ-, kvæg-, svine- og grøntsagsprojecter viste sig ikke alene gavnlige som redskaber til undervisning, men de muliggjorde også en afbalanceret kost, der kunne erstatte de traditionelle bønner og majs-korn. Ud fra den overbevisning, at han ikke kunne hjælpe til at øge disse menneskers velstand, hvis de skulle arbejde gratis, besluttede han, at hver arbejder skulle have penge for sin indsats. Dette betød, at hvert landbrugsprojekt måtte køres som en forretning, som betalte sig selv og samtidig gav et overskud, der kunne benyttes til udvidelser.

Foruden arbejdsprojecter, hvoraf indianerne lærer gennem iagttagelse og deltagelse, indledte Cordell ordinær klasseundervisning for dem, der ville tage imod den. Om morgenen er børnehaver og førsteklasse og om eftermiddagen anden- og femteklasser blevet undervist af Freddie Renoso, en uddannet sidste dages hellig lærer, og Rosita Estrada, en sidste dages hellig pige fra Guatamala City. For tiden ertredive børn indskrevne. Klokkene 4 om eftermiddagen tilbydes voksne, der gerne vil lære at skrive og læse et andet sprog end deres indianske dialekt, undervisning i en klasse, der anvender Mormons Bog

som lærebog. Litterære klasser med andre lærebogser findes for dem, der ikke er interesseret i religion. Lørdag eftermiddag kommer drenge og mænd hen i snedkerværkstedet for at lære, hvorledes de kan fremstille senge og borde til deres umålelige hjem.

Som noget grundlæggende i Cordells plan for at bringe nyt liv til det folk, han har gjort til sit, står det at undervise dem i Jesu Kristi Evangelium. Han og hans kone, Maria, er begge missionærer. Da de først mødte til lid hos nogle af folkene i plantagen, begyndte de at holde søndagsskole og nadvermøde i et lille kornmagasin. Da antallet af deltagere nåede op på femogtyve, blev gruppen kendt som Valparaisogruppen. Fra og med december 1970 har alle ordinære kirke-møder været holdt. Næsten halvdelen af grenens medlemmer bærer Præstedømmet: een højpræst, een ældste, to præster, to lærere og fire diakoner.

Da Cordell overtog sin 222,75 ha store plantage for omkring tre år siden, var dens aktiver godt og vel tolv ha med dårlige sukkerrør og en primitiv, nedkørt sukkerfabrik. Der var ingen husdyr, ingen bygninger at huse dem i, ingen landbrugsmaskiner. Efterhånden anskaffede Cordell sig de mest almindelige landbrugsredskaber, men har hele tiden lidt under mangelen på reservevedle og penge til at få repareret udstyret, når det går i stykker.

Da Cordell hverken var en erfaren landmand eller bygmester, var han tvunget til at lære tingene ved at prøve sig frem. Før han kunne gå i gang med at avle kyllinger, måtte han lære, hvordan man laver et bur til dem. Da der udviklede sig et problem med fluer ved kyllingeburene, installerede han forhøjede tråbunde. Kyllingernes ekskrementer, der samler sig under burene, bruges nu til gødning for sukkerrørerne.

Da han fik kreaturer på plantagen, måtte han lære, hvorledes man vaccinerer mod miltbrand og finde ud af, hvordan man bekæmper orm og sprøjter mod blodmidler.

Indianerne var mistænksomme overfor kosttilskud og kæmpede mod ideen om at plante haver med grønt-

sager. Set fra deres synspunkt var majs den eneste føde, der var værd at spise — grøntsager var for kvælg.

Oftre har Cordell vadet gennem mudder, der gik ham til anklærne, for i regnfulde, mørke nætter at bringe hjælp til syge, der levede i svineri. Til at begynde med ville indianerne ikke fortælle ham om sygdom indenfor familiekredsen, før deres egne midler og trolddom havde slået fejl. Således kom Cordell til at stå overfor at skulle kurere sårfulde hænder, der havde været forsøgt behandlet med kalk, eller betændt øren, der havde været badet med hønsegødning.

Indianerne lagde ikke spor vægt på uddannelse, og Cordell måtte anvende ethvert overtalelsesef, han kunne komme på, for at overbevise dem om, at de burde lade deres børn komme i plantageskolen og selv komme til aftenskoleklasserne, selv da kunne lære spansk læsning og skrivning. Under denne evne er Skrifterne og kirkehåndbøgerne uden mening. Endnu i dag forstås de fleste nøgleord i Mormons Bog stadig ikke af de voksne, men de forstår synonymerne, og dette sætter dem i stand til gradvist at forøge deres Mormons Bog-ordforråd. Ikke-medlemmers forstyrrelse af Kirkens medlemmer er almindelig, og trusler følges ofte af angreb med knive. De, der har ladet sig døbe, får skyld for alt, hvad der findes af vanskeligheder på stedet, herunder også de høje priser på majs og bønnen.

De daglige problemer er imidlertid ubetydelige sammenlignet med den forandring, der kan opstå i indianerens liv. Den tyveårige Miguel Max er en smuk indianer, 1,65 cm høj. For to år siden kendte han ikke betydningen af renlighed (hverken moralsk eller fysisk), ansvar, loyalitet, initiativ, præstation eller frelse. Klædt i laser tilbragte han dagen med at bearbejde en jordlod, der var tildelt hans far, og natten i et skur uden vinduer og gulve, bygget af bambus og soltørrede mursten. Han spiste med uvaskede hænder og siddende i skidtet.

Så mødte han Corell, som blev behagelig overrasket over at møde en indianerdræng, der kunne holde sig

ædru, mens alle omkring ham var fulde. Det tog Miguel Max seks måneder at beslutte sig til at opgave den indianske levevis, men da han først havde brudt med den, gjorde han hurtige fremskridt. Han var den første indianer, der kom til Kirkens møder og i klassen studerede Mormons Bog. Han er nu plantagens dygtigste oversætter fra spansk til pokonchi, han var den første, der reagerede positivt overfor ernæringsprogrammet ved at drikke incaparina (et billigt protein-tilskud), den første, der plantede en have med grøntsager og den første pokonchi-indianer, der lod sig døbe. Nu virker han som hjemmelærer, og ved hvert faste- og vidnesbyrdsrejse rejser han sig for at bære et vidnesbyrd, der hviler på en stærk overbevisning.

I håbet om at gøre enhver af sine indianere til en Miguel Max fortsætter Cordell med at beskæftige uddannede og omvendt det indianske Israel, men han kan kun gøre det på bekostning af store ofre for sig selv og sin familie. Hver gang han finder et forældreløst barn eller eet, der er på vej til at dø af underernæring eller sygdom, som f.eks. Miguelito, adopterer han officielt barnet. I dag har han ansvaret for i sit hjem at skaffe føde, klæder, husly og lægebehandling til eenog-tredive mennesker.

Som følge heraf har Cordell og Maria ikke haft tid eller penge til at ordne

og møblere deres plantagehjem på passens måde. Med deres syv børn (hvoraf fire er født i Guatamala), sover de i tre værelser, men kommer ofte i bekneb for senge eller sovsteder til de nye foreldrelose. Både Cordell og Maria arbejder til kl. halv elleve om aftenen. Med så mange som niogtredive at holde hus for plus gæster, der spiser i tre hold hver dag, må Maria lave ost og smør to gange daglig.

Cordell må føre tilsyn med alt, hvad der foregår på plantagen, for de guatemalanske arbejdere har endnu ikke tilstrækkelig øvelse til at have hele ansvaret for udstyr og fremgangsmåder. Efter en hel dags arbejde på markerne tager han hjem for at udføre husligt arbejde, såsom klippe hår på elleve mennesker på een aften.

Ved at arbejde sammen som een familie har familien Andersen og de 240 indianere gjort betydelige fremskridt i løbet af deres første år. Uden midler har de nu opnået følgende:

1. Ti døbte indianske medlemmer til Kirken, medlemmer, der betaler tiende, samt mange undersøgere, der regelmæssigt kommer til møderne.

Det nederste billede til venstre viser opbygningen af de sanitære faciliteter. På det midterste billede arbejder Miguel Max med en rundsav, idet han er ved at bygge et nyt hus. Han bistås af Fernando Mora, indianerhøgenes overlærer. På højre billede giver Cordell Andersen medicin til nogle af dem, der bor og arbejder i området.

2. En kirkebygning under opførelse.
3. En skolebygning med pulte og undervisningsmaterialer. (Som skoleproject hjælper hvert af børnene med at dyrke skolens frugthave, og andre tager sig af skolens 300 liggehøns.)

4. Et filmprogram, der omfatter uddannende og underholdende film om aftenen på søgnedage og religiøse film om søndagen.

5. Et fritidsprogram, der omfatter muligheder for at dyrke fodbold, rugby, basketball, tennis, bordtennis, sejsport, svømning og læsning.

6. Fyrretytve udhuse. (Før 1970 vidste indianerne ikke, hvad et udhus er).

7. Et byggeproject, der har bevirket en begyndende udskiftning af uegnede hytter med rene, moderne hjem. (Indtil nye huse kan bygges færdige, forbedrer indianerne deres nuværende hjem ved at installere vinduer, lave møbler og hæve ildstederne op over jordgulvene).

8. Et overrislingssystem, der muliggør dyrkning af grøntsager, bær og frugttræer i den tørre årstid.

9. Eet hundrede svin (som for størstedelen er solgt nu) og eet hundrede stykker kvæg.

10. Et kyllingeproject. (Attenhundrede daggamle kyllinger indkøbes ca. een gang om måneden. Overskuddet fra dette foretagende er med til at betale skolens drift).

11. Et lager fyldt med fisk.

12. En lille butik i Coban, hvorfra

overskydende æg, kyllinger, grøntsager, ost og smør sælges.

13. En besøgskomite, der søger efter tidlige sygdomstegn. (I 1970 foretoges over 1000 sygebesøg. Før den tid døde halvtreds procent af børnene, før de var fem år gamle.)

14. En bedre kostplan. (Gravide mødre og børn under skolealderen modtager kosttilskud efter behov. Alle skolebørn får dagligt frokost bestående af ost, vitaminiseret majsmande-kage, grøntsager og en tynd blanding af pulvermælk tilsat incaparina, som leveres af Care.² Almindelig mælk ville bringe uorden i maver, der ikke er vant til den.

15. Velstand. (Hver arbejder modtager en minimumsdagløn, der i visse tilfælde er tre gange så stor som nogen gennemsnitsintægt, disse indianere nogensinde før har haft).

Efterhånden som plantagen bliver i stand til at bære sig selv, har Cordell planer om at drage flere indianere ind i foretagendet. Han cykler allerede nu en gang om ugen op til den lille landsby på toppen af bjerget, som har udsigt ud over plantagen, for at undersøge de syge. Han har også indianere og unge fra andre grene af Kirken i sit hjem i uddannelsesperioder på et halvt år i det håb, at de vil indse tilstrækkelig viden og ønske at tage hjem og påbegynde lignende programmer.

Profetierne angående det lamanitiske folk fortæller, at Evangeliet vil blive

En del af broder Andersens arbejde består i at tage ind i hjemmene hos dem, der har brug for lægehjælp

givet dem påny, og at mørket skal vige fra deres øjne, så at de vil blive et hvidt og behageligt folk. (Se 2. Nep. 30.5-6). Nogle få af lamaniterne i Guatamala, der så længe har været tyngede af fattigdom og elendighed, begynder at røre på sig på grund af en hvid broder og hans familie, hvis største håb det er, at kærlighed, hårdt arbejde og ofre stadig vil vække flere af Guds udvalgte folk i årene fremover. ○

Og atter, Gud Herren har befalet, at menneskene ikke skulle slå ihjel, at de ikke skulle lyve, at de ikke skulle stjæle, at de ikke skulle tage Herren, deres Guds navn forjængeligt, at de ikke skulle bære nag, at de ikke skulle trættest indbyrdes, at de ikke skulle bedrive hor, og at de ikke skulle gøre nogen af disse ting; den, der gør dem, skal omkomme.

Thi ingen af disse synder kommer fra Herren, thi han gør det, som er godt blandt menneskene, og han gør intet, uden at det står tydeligt for dem; og han indbyder alle til at komme til sig og få del i hans godhed, og han nægter ikke nogen at komme til sig, sort eller hvid, træl eller fri, mand eller kvinde, og han ibukommer folkene, thi alle er lige for Gud, både jøde og ikke-jøde.

2. Nephi 26:32-33

1 Pratt, Orson — tidligere medlem af De tolv Råd, 1811—1881.

2 Care — Co-operative for American Relief Everywhere, Inc. en ikke-sekterisk, privat, ukommerciel virksomhed for frivillig hjælp, øjet og ledet af 26 for størstedelen amerikanske tjeneste-, religions-, arbejds- og broderskabsorganisationer. Hjælper hvert år med at skaffe midt til 40 millioner trængende mennesker i Europa, Afrika, Latinamerika og Det mellemste Østen.

BØRNENES SIDER

EN RIGTIG NAVAJO

AF SHERRI JOHNSON

Illustreret af Ted Nagata

Wandas brune øjne stirrede udtryksløst på den tomme vævestol. Hendes hænder lå foldede i skødet, og hendes lange sorte hår dansede i brisen. I ugevis havde bedstemor og den tolvårige Wanda arbejdet på at hun kunne lave dette tæppe. De havde klippet fårene og derpå vasket og farvet ulden, idet de brugte farver, der var lavet af rødder og bær, nødder og planter, som de selv havde.

Bedstemors rynkede hænder havde vist Wanda, hvorledes man karter

ulden og spinder den til garn. Wanda havde set godt efter, for dette var det første tæppe, som hun helt selv skulle væve.

Bedstemoder kiggede udad hogaenen, hun havde travlt med at ælte noget dej til et brød. Du må arbejde, Wanda Kieyoomia. Tæppet væver ikke sig selv."

„Men Bedstemor, vil du ikke tegne mønsteret, som du før har gjort, og bare lade mig væve det?"

„Nej, Wanda, du kan ikke blive en rigtig navajo ved at væve andres

mønstre. Du må væve din egen beretning ind i tæppet. Du må vise at du er dit folk værdig."

Wanda gik tilbage til den tomme vævestol. Hun tog et nøgle sort garn op og så på det.

Hvad skal jeg væve? spekulerede hun. Jeg har ikke som Kathy Silentman haft en forfærdelig og prægtig oplevelse, jeg har aldrig som Elvira Tak mødt et stort menneske. Jeg har ikke noget vigtigt, jeg kan væve ind i tæppet.

Wanda smed det sorte garnnøgle på jorden og gik ud til hoganen. Mor og Bedstemor var netop ved at være færdige med brødet.

"Vi har bagt dette brød bare for din skyld," sagde mor smilende. Men Wanda syntes ikke at høre det.

Mors lange skørt raslede og hendes sølv- og turkis Smykker slog mod hinanden i takt med den knitrende ild. Tilsidst spurgte hun: "Er du blevet enig med dig selv om, hvorvidt du vil i de hvides skole næste år, Wanda?"

Wanda rystede på hovedet. Hun havde ikke lyst til at tage derhen, hun var en navajo og havde ikke brug for de hvides skikke. Men hvor-

dan skulle hun fortælle mor det? Hvorfor var der nu så mange problemer og beslutninger der skulle tages på een gang?

"Du må snart bestemme dig," skyndede bedstemoderen. "Der er snart ikke så længe til."

Wanda havde ikke lyst til at tale om den forestående beslutning lige nu. Da hun havde vasket op, prøvede hun at slippe væk, mens hendes mor lagde de små i seng, men moderen standsede hende.

"Wanda," sagde moderen, mens hun lagde dynen over den toårige Roberta, "du kan ikke skyde det ud længere. Manden fra anbringelseskontoret skal have besked i overmorgen. Og der er een ting til, min pige."

Moder Kieyoomia gik hen til døren og gjorde tegn til Wanda om at komme med. De gik over til vævestolen. Moderen trak sit smukke navajoskørt sammen om sig, idet hun satte sig. "Wanda, kan du huske din kusine, Victoria?"

"Ja hun har gået i de hvides skole i tre år nu."

"Og kan du huske, hvordan hun fortæller om alt det, hun har lært?"

Nu hjælper hun sin familie ved at undervise den."

"Jeg ved, at hun har lært meget," svarede Wanda, men, mor, det er om de hvides ting. Vi er navajoer, og jeg skal bare kunne lave mad og væve og passe min hogan."

"Det var det, jeg ville sige til dig, Wanda. Jeg er glad for, at du er stolt af at være navajo, men vi må følge med i den hvide verdens fremgang. Far og jeg er blevet enige om, at flytte til et af de nye huse i reservatet."

Wanda sprang op. "Et af de hvides huse? Flytte fra vores hogan?"

"Ja, Wanda, det bliver meget behageligere for vores store familie."

Wanda stirrede først på garnnøglerne og så på sin mor. Så gjorde hun omkring og løb ud i de salviedækkede bakker. Hendes lange skørt vikled sig om hendes ankler, idet hun løb.

Pludselig faldt hun i sandet, gispende efter vejret. Langsomt rullede hun om på ryggen og betragtede de dunede, hvide skyer, der drev henover himmelen. Et af de hvides huse? Vi er navajoer. Jeg vil altid være

navajo! Jeg vil ikke optage de hvides skikke.

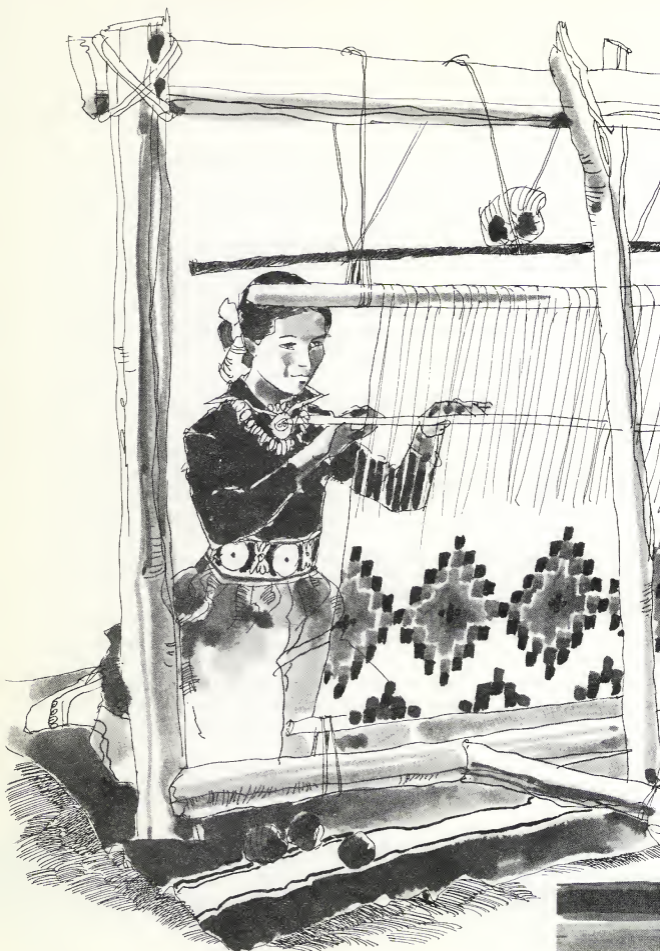
Hendes øjne fyldtes med tårer, men hun kvalte dem. En navajo græder ikke, påmindede hun sig selv.

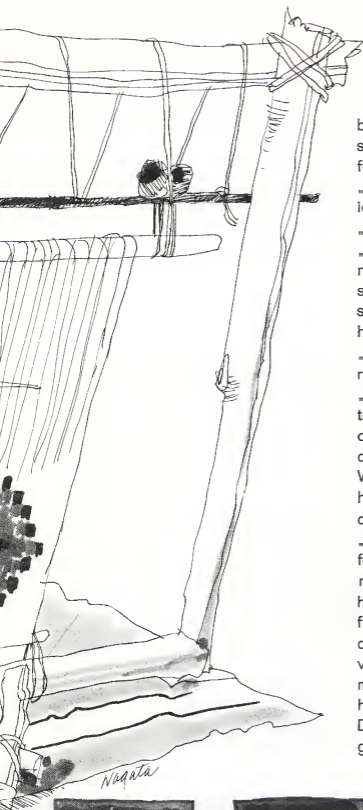
Pludselig fik hun en ide. Jeg vil i mit tæppe indvæve beretningen om mit folk, bestemte hun. Jeg vil minde far og mor om, hvorledes vort folk er blevet behandlet. Så vil de ikke ønske, at jeg skal rejse. Hun sprang op og gik tilbage til hoganen, mens hun tænkte på mønsteret til sit tæppe.

Nyheden om at Wanda var begyndt på sit tæppe, spredtes hurtigt blandt kvinderne. Det er en vigtig begivenhed, når en pige væver sit første tæppe helt alene. Alle smilede, idet de samtykkede: "Wanda bliver et aktiv for vort folk ligesom Victoria. Vi vil være stolte af hende."

Ordene brændte i Wandas øren og fik hende til at væve hurtigere og hurtigere. Jamen Victoria tog væk fra vort folk i tre år. Hvordan kan de sammenligne mig med hende? Jeg vil ikke i de hvides skole! Jeg er navajo!

Wandas fingre var ømme, da hun samlede nøglerne for natten. "Det

bliver et smukt tæppe," sagde en stemme bag ved hende. Wanda så forbavset op.

„Davs Victoria," Sagde hun stille, idet hun gik tilbage til sit arbejde.

„Jeg hørte ikke, at du kom."

„Jeg har stået og kigget på dig. Dine fingre er rappe og sikre. Hvad skal dit tæppe forestille, Wanda?" spurgte Victoria. „Mit første tæppe handlede om min bedstefar."

„Har du vævet et tæppe med en betretning i?" forhørte Wanda sig.

„Selvfølgelig. Jeg er jo navajo." Victoria satte sig ved siden af Wanda og lod sine fingre løbe gennem sandet.

Wanda stirrede på hende. „Men du har jo boet hos de hvide og gået i deres skoler!"

„Ja, for at hjælpe min familie og mit folk. Jeg har lært meget af de hvide, men jeg er navajo. Jeg vil gerne have, at vort folk skal få det bedste fra begge kulturer. Så får vi både det gode, de hvide har, og det gode vort folk altid har haft. En dag kommer du i skole, så du også kan hjælpe."

Da Victoria gik, summede Wandas gamle tanker og følelser gennem

hendes hoved, idet hun sammenlignede dem med det, Victoria netop havde fortalt hende. Hele natten tænkte hun på det, mens hun lå og vendte og drejede sig og prøvede at falde i søvn.

Da det svage morgenlys begyndte at krybe ind i dalen, skyndte Wanda sig hen til vævestolen.

Hendes hænder arbejdede hurtigt og sikkert, som de havde gjort det den foregående dag, men der lå et fredfyldt smil over hendes ansigt.

Da det blev aften, var tæppet færdigt, og alle samlede sig for at se Wandas værk.

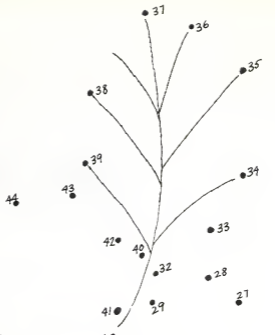
Fader Kieyoomia var den første, der fik det lille tæppe at se. Han betragtede det længe, længe. Endelig vendte han sig mod Wanda. „Jeg er stolt af dig, min pige,“ sagde han. „De fleste piger fortæller om ting, der er sket. De er forbi, de kan ikke ændres. Men du beretter om fremtiden, en fremtid du vil være med til at skabe ved at gå i de hvides skole og lære om verden. Så vil du bringe det gode, du lærer med tilbage til os. Du er en rigtig navajo.“ ○

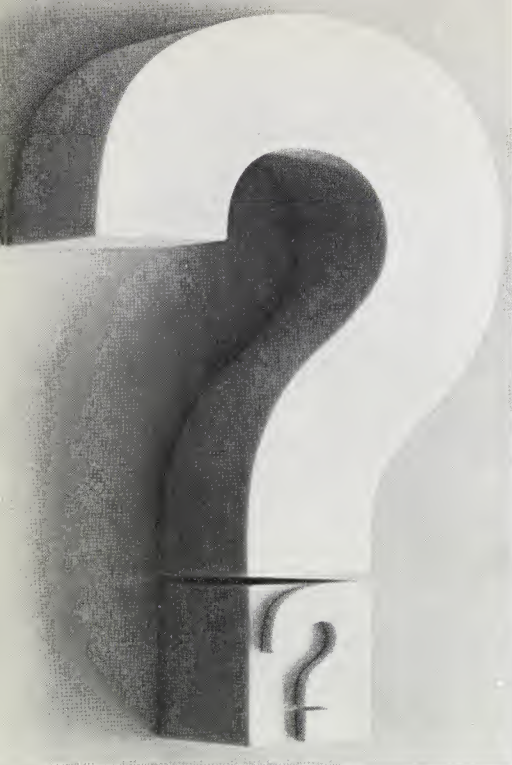
HJÆLP FUGLEUNGEN MED
AT KOMME TILBAGE TIL
REDEN.

Hvilken streg skal den
følge?

Følg
prikkerne

Spørgsmål og svar

Læserne er velkomne til at indsende spørgsmål, der så vil blive forelagt een eller flere personer, for at indhente deres mening og kundskab om sagen. Svarene trykkes for at give hjælp og overblik, ikke som udtryk for Kirkens lære.

Hvorfor er læger så vigtige, hvis Præstedømmet har magt til at helbrede sygdomme?

Svar ved ældste Stapley

Al kundskab kommer til mennesket fra dens kilde, Gud, til menneskets gavn, vejledning og velsignelse. Gud ønsker, at mennesket vilst skal anvende den viden, viden-

skabelig og anden art, som Han sender til menneskets gavn. Nephi lærte: „... trods alt, hvad vi formår at gøre, så er det dog af nåde, at vi er frelst.“ (2. Nephi 25:23). Vi kan passende omskrive denne udtalelse og anvende den på helbredelsen af de syge eller hjemsøgte ved Præstedømmets kraft, ved at sige: „Trods alt, hvad I kan gøre, er det af nåde, at I helbredes ved Præstedømmets kraft.“ Hvis lægerne har udviklet dygtighed og fundet kure mod menneskers sygdomme, bør de så ikke anvendes som en del af det, der er fornødent ved helbredelsen?

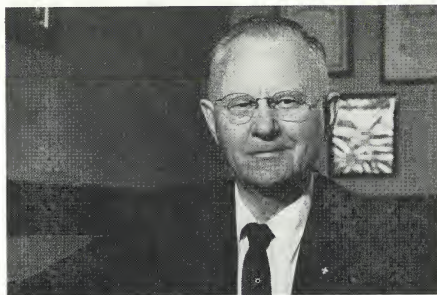
Lægevidenskaben er blot et led i hele planen og processen, der fører til helbredelse. Fremskridtet indenfor lægevidenskaben og delægelige behandlingsmetoder skaffer kure mod sygdomme og plager, som fordem måske har været dødelige. Et sygdomsramt legeme, der styrkes ved lægehjælp, har en naturlig kraft til at helbrede sig selv. Menneskets liv hviler på mange betydningsfulde faktorer. Legemet består af mange sammensatte, hverandre gensidigt påvirkende dele, som alle må fungere normalt for at sikre et godt helbred og fysisk udholdenhed. Forstyrrelser, sygdomme, plager og skader optræder i menneskers liv og kræver den dygtige behandling lægevidenskaben er i stand til at yde.

Når vi taler om godt helbred, bør vi undersøge Visdomsordet, legemets sundhedsløve, som Herren har givet. Gennem denne åbenbaring (L. og P. 89) har Herren udstyret os med kundskab om de stoffer, der ikke er gode for mennesket, og kundskab om dem der frembringer af jorden, som er gode for mennesket. Kød skal anvendes sparsomt. Hvis vi adlyder denne naturlov, får vi løfte om et godt helbred.

Hvis vi godtager Visdomsordet og holder fast ved det, kan vi så ikke også med fordel godtage og bruge medicin og lægers kure? Menneskets magt er begrænset; Guds magt er ubegrænset. Når menneskets evner svigter, overtager Guds hellige magt gennem Hans trofaste Præstedømme sagen, og heraf følger ofte mirakler.

Herren har givet dette råd:

„Og den der er syg iblandt jer og ikke har tro til at blive helbredt, men ellers tror, bør plejes med al omhu med urter og let føde ...

Og kirkens ældster, to eller flere, skal tilkaldes, og de skal bede for ham og lægge hænderne på ham i mit navn . . .

Og den, der har tro til at blive helbredt, og ikke er bestemt til at dø, skal blive helbredt." (L. og P. 42:43, 44, 48 fremhævelse tilføjet).

Vi kan være taknemmelige for, at forordningen til helbredelse af husstanden ved tro er en del af vor Herres evangeliske plan.

De følgende eksempler vil forklare det medicinske led mellem læger og Præstedømmets helbredende kraft.

En læges fjorten måneder gamle søn blev meget syg. I den tid, behandlingen stod på, kom mange overlæger til stede, men deres bidrag bestod kun i en symptomatisk fremgangsmåde overfor sygdommen. Som følge heraf blev barnets tilstand værre og værre. Hans temperatur var på 40 grader, og familien havde opgivet ethvert håb om at han ville komme sig, han ventedes at kunne dø hvert øjeblik. På dette stadi indtraf en række mirakler. Af egen drift og uden forudgående invitation kom biskoppen og hans rådgivere for at besøge familien. På familiens anmodning salvede de barnet. Umiddelbart efter velsignelsen kom en lægekandidat, der var en ven af familien, ind i værelset og sagde: „Hvorfor ikke give ham en blodtransfusion?“ Kandidatens blodtype var universal, og man

tog blod fra ham og gav det til barnet. Barnets temperatur faldt fra 40 grader til normal og holdt sig på det normale, så længe opholdt på hospitalet varede. Dette er et tilfælde, hvor lægehjælpen i det væsentlige havde svigtet. Man havde opgivet håbet om at redde barnets liv. Præstedømmet kom ind i billedet, og velsignelsen blev fulgt af nye videnskabelige skridt, der helt ikke havde været foreslået. Barnets liv blev reddet. Idag er det voksent og har en yndig kone og familie.

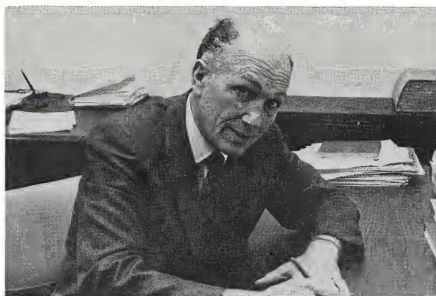
Et andet tilfælde angår en mand, der havde en alvorlig hjertesygdom. Klokken to om morgenen syntes det, som om indsatsen for at få kontrol over den sygdom, der sugede al kraft udaf hans krop, var uden virkning. På det tidspunkt kom en af generalautoriteterne ind i værelset og velsignede ham, hjertefunktionen blev øjeblikkelig bedre, og mandens liv blev reddet. Hans hjerte har virket udmærket indtil nu.

Således kan man forstå, at der kan foregå en samvirkende indsats mellem medicinen og den præstedømmelige velsignelse, idet den ene hjælper den anden og de sammen udgør en effektiv indsats for at helbrede de syge.

Ja, læger er af betydning. Men det er gennem Præstedømmet at vi modtager den ekstra kraft, hvorved mirakuløse kure og helbredelser bringes til at virke.

Ældste Delbert L. Stapley fra De tolv's Råd.

„Hvor mange kys er for mange?“

Svar ved dekan Bennion

Dette spørgsmål er lumskt og interessant — men det lægger op til et kvantitativt svar. Jeg vil tillade mig at hævde, at det „hvor mange“-svar, som den spørgende ønsker, er en forkert måde at nærme sig problemet på. Det kys, som Judas gav Jesus, var for mange. Det var også det første kys, som en pige, jeg kender, gav en fyr, fordi det førte til mange flere og til et elendigt ægteskab.

De vigtige spørgsmål er disse: Hvem skal jeg kysse?

Hvorfor? Under hvilke omstændigheder?

Kys er et dybt personligt og kvalitativt udtryk for følelser mellem to enkeltpersoner. Det må betrages som en del af hele deres forhold til hinanden.

Mange ting i ens liv tilskynder een til at vise hengivenhed, f.eks. ens fysiske modenhed, film, annoncer, musik, historier, artikler og samtaler. Det er trist, at nogle af os undertiden i denne upersonlige, materialistiske verden undlader at skabe varme og menneskelige forhold til vores familie, vore naboer, ja selv Kirken. Som følge heraf er der en del unge mennesker, der hos fuldstændig fremmede søger følelsen af at være godtaget og høre til. Således er nu situationen i vore dage. Men der er gode grunde til at man bør udvise dømmekraft og selvbeholdelse, når det gælder det at vise hengivenhed. Som man vil vide, er det at kysse mere stimulerende end det er tilfredsstillende, som følge heraf indbyder det til mere og mere. Når et par først er begyndt at vise hinanden hengivenhed ved at kysse — eller med andre ord fysisk — har denne handling en tendens til at blive deres interessebrændpunkt. Et sådant par ophører ofte med at udforske personlighedens andre betydningsfulde træk: sind, karakter, modenhed, religiøs overbevisning, moralske værdier og mål.

Hengivenhed bør gro frem af ægte venskab og kærlighed, ikke omvendt, hvis man ønsker sikkerhed for ægte og varig kærlighed i sit ægteskab. At kysse for kyssets skyld indbyder til mere fysisk hengivenhed, og mange

(Forts. på side 343)

Nogle ting, man har brug for at vide om templet

Det meste af det, de sidste dages hellige lærer om templet, læres i selve templet. Dog er der visse ting, som Det Første Præsidentskab mener, at man bør være klar over, for at være tilpas orienteret og få den fulde forståelse af sin oplevelse i templet.

AF ÆLDSTE ELRAY L. CHRISTIANSEN,
assistent til De Tolvs Råd og tempelkoordinator for Kirken

ILLUSTRATION AF MARIAN R. BOYER

Formålet med templet

De fleste mennesker tager første gang til templet for at modtage deres egne endowments. Nogle mennesker besegles så for tid og evighed i ægteskabets hellige orden. Mange mennesker kommer i templet for at blive beseglet til deres forældre, som ikke fra begyndelsen har været viet i templet. Andre lader sig døbe for dem, der er døde og ikke i livet modtog denne velsignelse.

Atter andre tager til templet for at udføre stedfortrædende arbejde for de døde i form af beseglinger og endowments.

Alt dette tempelarbejde (dåb, ordinationer, endowments, vielser og andre beseglingsordinationer) er nødvendige for de levendes og de dødes fremgang og ophøjelse.

Hvis man nærer ønske om at komme til templet for at blive viet, må man først modtage sin endowment. For at en ung mand kan gøre dette, må han bære Det melkisedekske Præstedømme. Hvis parret har været borgerligt gift under et år, eller hvis man er blevet døbt mindre end et år før datoen for sit første besøg i templet, kan man kun komme i templet med særlig tilladelse i form af et brev fra Det Første Præsidentskab, som giver tilladelse til besegling og/jeller tidlige endowment.

Hvis man vil vies i templet, må man have en ægteskabsbevilling, der er gyldig i det land, den stat, det amt eller administrative område, hvori templet ligger.

Tempelbefalingen

Inden man kan komme til templet, må man imidlertid hos sin grenspræsident og missionspræsident indhente det, der kaldes en tempelbefaling. Man vil blive underkastet et undersøgende interview først af sin grenspræsident og derpå af missionspræsidenten, for at det kan blive afgjort hvorvidt man:

1. Har et vidnesbyrd om Evangeliet.
2. Støtter de lokale ledere og generalautoriteterne.
3. Godtager og følger Kirkens lærdomme og programmer.
4. Holder Viddomsordet, som også omfatter det at holde sig fra skadelige medicamenter.
5. Er moralsk ren (fri for hor, utugt og homoseksualitet etc.)
6. Er et velanset medlem af Kirken.
7. Ikke er på kant med loven.

Hvis man føler, at man er værdig, og hvis grenspræsidenten skønner, at man er værdig og han udsteder en anbefaling, og hvis ens indstilling er fuld af tro, og man har et retfærdigt ønske og tillid til Herren, så kan man forvente een af sit livs vidunderligste oplevelser i Herrens hus.

Klædedragten

Mennesker, der går ind i templet for at blive gift eller for at deltage i andre hellige ordinationer, skifter deres dagligtøj ud med enkle, rene, hvide klæder. Ældste Hugh B. Brown fra De Tolvs Råd har antydnet grunden til dette:

„Her aflægger vi ikke blot den klædning vi bærer, når vi går på gaden, men også de tanker, vi går med der, og vi forsøger ikke alene at klæde vore legemer i rent, hvidt linned, men også vore sind i tankens renhed. Må vi få udbytte af det talte ord og det, der er mere varigt og gør større indtryk, vejledning fra Anden.“

Hele den klædedragt, der er nødvendig for at deltage i tempelordinationerne, kan fås i templet. Dette kan man drøfte med sin biskop eller sin grenspræsident, før man tager til templet.

Man bør også vide, at når man drager til templet for første gang, vil man ikke blive overladt til sig selv. Tempelarbedere, dørvogtere og andre, der er sat til at arbejde der, vil hjælpe hver enkelt til

at få en tempeloplevelse, der er smuk og meningsfyldt.

Personlig endowment

Før man kan blive (eller besejlet som mand og kone) i templet, må man modtage endowmentordinancerne.

Hvad er endowment i templet?

„Lad mig give en kort definition. Personlig endowment er i Herrens hus at modtage alle de ordinancer, som er nødvendige, for at man efter at have forladt dette liv kan vandre tilbage til vor himmelske Faders nærhed, idet man går forbi engle, der er sat som vogtere, og er i stand til at give dem de nøgleord, de kendemærker og tegn, der hører til Det hellige Præstedømme, og opnå sin evige ophøjelse på trods af jord og helvede.“

(Discourses of Brigham Young, Deseret Book Company Co., 1941, side 416.)

Under modtagelsen af sin endowment, vil man få belæring angående Herrens hensigter og planer med at skabe og befolke jorden og ophøje sine børn i det kommende liv.

Ældste James E. Talmage, tidligere medlem af De Tolvs Råd, har givet en klar beskrivelse af endowmenten:

„Tempelendowmenten omfatter, som den gives i nutidens templer, belæring om betydningen og rækkefølgen af tidligere uddelinger og vigtigheden af den nuværende som den største og mest storslåede æra i menneskehedens historie. I belæringens forløb forekommer en gennemgang af de mest fremtrædende begivenheder i skabelseshistorien, vore ældste forfædres tilstand i Edens have, deres ulydighed og deraf følgende udrivelse af hint lyskallige bosted, deres tilstand i den ensomme og øde verden, hvor de var dømt til at leve ved arbejde og sved, forlægningsplanen, hvorved der kan sones for den store overtrædelse, tiden for det store fræfald, gengivelsen af Evangeliet med dets urgamle kræfter og forrettigheder, der absolutte og uomgængelige betingelse angående personlig renhed og hengivenhed for det rette i den nuværende tilværelse og en streng overensstemmelse med Evangeliets krav . . .

„Endowmentens ordinancer omfatter visse forpligtelser for den enkelte, så som pagt og løfte

om nøje at overholde loven om dyd og kyskhed, at være godgørende, velvillig, tolerant og ren, at vie både talenter og midler til sandhedens udbredelse og artens forædling, at huse hengivenhed for sandhedens sag, og at søge på enhver måde at bidrage til jordens beredelse til at modtage sin Konge, — Herren Jesus Kristus. Ved indgåelsen af hver pagt og ved modtagelsen af hver forpligtelse udtales en forjættet velsignelse, som er afhængig af trofast opfyldelse af betingelserne.

„Ikke den mindste tøddel af templets ritualer er andet end opløftende og helliggørende. I hver eneste detalje bidrager endowmentceremonien med pagter for et moralsk liv til personens indvielse til høje idealer, hengivenhed for sandheden, fædrelandsfølelse over for nationen og troskab mod Gud.“

(The House of the Lord. Deseret Book Co. 1968, siderne 83-84.)

Endow, som betyder begave, er det samme som at berige, at give en anden noget, der er varigt og af stor værdi. Endowmentordinancerne beriger på tre måder:

1. Den, der modtager ordinancen får kraft fra Gud. „De, der modtager, begaves med kraft fra Det Høje.“ (Præsident Bruce R. McConkie fra De Halvfjerds første Råd).
2. Den, der modtager, begaves også med oplysning og viden. „De modtager viden, der har at gøre med Herrens hensigter og planer . . .“ (Præsident McConkie).
3. Den person, der besejles ved alteret, modtager herlige velsignelser, kræfter og ære som en del af sin endowment.

Endowmenten er en meget vigtig og betydningsfuld velsignelse, og Herren ønsker, at Hans værdige børn skal modtage den. Alle burde glæde sig til den dag, da de kan modtage deres endowment.

Hellige, ikke hemmelige, velsignelser

Templets ordinancer er så hellige, at de ikke er åbne for offentlighedens beskuelse. De står kun til rådighed for dem, der gør sig fortjent dertil gennem retfærdig levevis, de udføres på steder, der er indviet specielt til formålet, deres hellige

(Forts. på side 347)

Idag som i tidligere tider opdager menneskene, der tager imod Jesu Kristi Evangelium, tit, at deres liv har undergået drastiske forandringer.

Nye medlemmer foretager hyppigt tilbundsgående forandringer i det, de dagligt tager sig til, i deres livsmønstre. De får nye venner, sætter sig nye mål. Det kan endog blive nødvendigt for dem at skaffe sig et nyt arbejde, måske i en anden by eller et andet land, et arbejde, der måske betyder færre penge eller ringere prestige. De kan opleve hjertesorg og komme til at udgyde tårer, når de, de holder af, ikke har held til at opnå det vidsyn, der nu er blevet deres. Dog kan de komme til at opleve kærlighed som aldrig før i deres liv. Med Paulus vil de måske finde, at deres glæde er andres glæde. (Se 2. Kor. 2:3)

Det de har at berette er sædvanligvis rigt på åndelighed og hjertevarmende vidnesbyrd. Betragt de omvendelseoplevelser, som denne europæisk-fødte sidste dages hellige familie har haft:

At lukke døren op for to mormonældster, der bankede på, forandrede livet for familien Herreys i Sverige.

„De sagde på forfærdeligt svensk, at de var missionærer fra Amerika,“ mindes Gerd Herrey. „De ville fortælle os et budskab. Jeg følte at deres ånd virkede styrkende på mig. De virkede simpelthen storslåede. Min mand sagde, at han skulle tilbage til sit arbejde, at de ikke kunne komme ind nu, men måske en anden gang. Såtraf vi en aftale og de kom igen.“

Således gik det til, at Willy og Gerd Herrey blev præsenteret for Kirken i Sollefteå i Sverige i 1956.

Lige fra begyndelsen vidste jeg, at de havde noget, jeg havde ventet på så længe,“ siger Gerd. „Men jeg ville ikke fortælle dem, at jeg vidste det, derfor stillede vi en masse vanskelige spørgsmål og prøvede at køre dem ned. Men vi kunne simpelthen ikke klare det. De havde så mange gode svar på alting.“

Da misionærerne fortalte hende om en levende profet, kom hun i tanke om noget, hun havde sagt til sin moder som lille pige: „Ville det ikke være

vidunderligt at have en profet at tale med!“

Senere i en anden svensk by, Enköping, præsenterede Willys mor Gerd for en gruppe venner, idet hun sagde: „Det her er min søns kone, hun er meget interesseret i Mormonkirken.“

Dr. Haroldsen, attaché professor i kommunikation ved Brigham Young University, har været regionalredaktør i Chicago for U.S. News and World Report før han sluttede sig til fakultetet ved BYU i 1969. Mens han tidligere har været biskop og medlem af højrådet, virker han nu som sekretær for gruppen for Det aronske Præstedømme for voksne i Orem 14th Ward i Sharon West Stake.

Ændrede livsløb

AF EDWIN O. HAROLDSEN

Gerd mindes: „De begyndte at sige grimme ting om Kirken, ting jeg ikke havde hørt tidligere. Jeg syntes, det var så mærkeligt.“

„Nej, nej, det passer ikke,“ sagde jeg. Jeg spurgte dem, om de gerne ville have, at jeg fortalte dem, hvad misionærerne havde lært mig. Jeg fortalte dem Joseph Smiths historie. Alle var så stille. Endelig talte en gammel kvinde, der havde været methodistmissionær i Afrika i mange år.

„Hvis det er sandt,“ sagde hun, „så er det vidunderligt.“

Gerd var kun toogtyve år. Hun fortalte dem, at hun ikke vidste ret meget om Mormonkirken.

„Men jeg sagde til dem: „Een ting ved jeg: det er sandheden.““

„Beføfter følte jeg mig så lykkelig, at jeg kunne have danset for dem. På vejen hjem sang, dansede og lo jeg. Hvis nogen havde set mig, ville de have troet, jeg var skør.“

Kort tid derefter modtog også hendes mand et vidnesbyrd, og de blev døbt. Willy var aftenredaktør for Sollefteås avis, Nya Noorland, på det tidspunkt. „I begyndelsen troede vi, at Willy ville få det svært på avisen, fordi kollegaerne kom med stikpiller til ham. Men da det gik op for dem, at han mente det alvorligt, holdt de op med det,“ fortæller Gerd.

Senere flyttede familien til Strömstad, en lille by på Sveriges vestkyst, hvor der ingen mormoner var. Til trods for modstanden fra andre kirkesamfund kom der indenfor to år en mormongren med Primary, Søndagsskole og en blomstrende GUF.

De andre kirkesamfund forstærkede deres angreb på den lille gruppe mormoner. I 1963 blev en kendt præst sendt ud for at „fortælle om vores Kirke“, mindes Gerd. I nogen tid havde han advaret svenskerne mod „nylonstrømper, tygegummi og mormoner“ fra Amerika. Han skrev en artikel i den lokale avis, hvori han fortalte alle om, hvor styg Kirken var.

Der blev planlagt et offentligt møde, hvor præsten skulle tale om mormonerne. Som følge heraf trykte aviser over hele Sverige artikler om mormonerne i Strömstad. 500 mennesker

myldrede i gymnasiets aula til mødet. Radio og TV-folk kom for at dække begivenheden og interviewede Willy, der var grenspræsident og på det tidspunkt arbejdede som avis-korrespondent.

„Efter at præsten i halvanden time havde talt mod mormonerne, begyndte folk at stille spørgsmål,“ beretter Willy. „Vores læge spurgte præsten, hvorfor han bekymrede sig sådan for mormonerne. Han mindede præsten om, at svenskerne ikke så let lader sig narre. Hans indlæg fik det største bifald den aften.“

Nogle få måneder senere tog Gerd til en anden by, Jönköping, på en opgave for Primary i distriktet. En kvinde præsenterede sig for hende og sagde: „Jeg læste i avisen om det grupvæk-kende angreb på jeres tapre lille mormongruppe deroppe i Strömstad. Da missionærerne bankede på min dør, lukkede jeg op. Jeg er så glad for, at jeg gjorde det. Nu er jeg medlem.“

Mens de boede i Stenungsund i nærheden af Göteborg i 1966, fortalte Gerd sin nabo, Hjördis Kärrn, om Kirken, og inden familien Herreys flyttede, var Hjördis døbt. Kort derefter sluttede hendes mand, Bengt, sig til Kirken. Nu er han præsident for Luleå gren i Sveriges „polarkredsland“.

Efter at Bengt var blevet kaldet til denne stilling i Kirken, erklærede Willy under et fastemøde: „Min kone har skaffet en hel gren ind i Kirken. Nu har hun også skaffet en grenspræsident.“

I havnebyen Göteborg, hvor familien Herrey bor nu, sang de sammen på deres hjemmeaften, da deres jødiske nabo, Tony Levin, kiggede indenfor for at høre på. Indenfor en måned blev han og hans kone, Masza, medlemmer. De udfører nu et fint stykke arbejde som GUF-distriktsledere i Stockholm, fortæller Willy. Han var sammen med dem, da familien Levin og deres tre unge døtre fornylig blev besøgt i hverandre i templet i Schweiz ved Bern.

I dag, fjorten år efter dåben ind i Kirken, er familien Herrey aktiv og lykkelig i Kirken og udfører sin del af arbejdet til fremme for Herrens værk. De

er medlemmer af Første Gren i Göteborg, Sveriges næststørste by. De har haft mange muligheder for at bære vidnesbyrd for betydningsfulde mennesker i Sverige og for at fortælle om Kirken.

Willy har fået artikler om Kirken offentliggjort i mange aviser. Han skrev en serie artikler om lykkelige familier og medtog een artikel om en anden omvendt mormonfamilie. Han læses nu meget som Feature-skribent for den særlige søndagsudgave af Göteborg-Tidningen. Da Thor Heyerdahl for nylig sejlede over Atlanten i sin papyrusbåd, Ra, skrev broder Herrey artikler, der sammenlignede Heyerdahls rejser med Jareds og Lehis, som de er beskrevet i Mormons Bog. Kort tid derefter offentliggjorde en ledende avis i Norge, Thor Heyerdahls land, en lang artikel, der var baseret på Broder Herreys materiale.

I 1968 var Gerd een af ti finalister i en svensk „årets mode-konkurrence“. Den dag, konkurrencen skulle være, bad hun ikke om at vinde, men om en chance for at „prædike Evangeliet for nogen i dag.“ Ved frokosten den dag kom hun tilfældigt til at sidde ved siden af een af Sveriges ledende ugebلاdsudgivere.

„Han vidste, jeg var mormon, så han stillede mig en masse spørgsmål om Kirken. Vi skriver stadig sammen. Han

synes at Mormonkirken er storslået,“ fortæller hun.

Dagen efter konkurrencen foretog en anden af finalisterne et udenbys telefonopkald til Gerd for at spørge, hvad det var, der havde gjort hende så anderledes. „Vi talte i over en time. Jeg bar mit vidnesbyrd for hende og fortalte hende om Kirken.“ Missionærerne begyndte at undervise vedkommende kvinde.

Andre beejstredede missionærer er Herreys syv børn. De er alle stærkt optagede af Kirken — i klasser, i lærer- og sekretærstillinger og i musik, dans og sport.

Willy er rådgiver i grenspræsident-skabet, Gerd er i GUFs distriktsbestyrelse og lærerinde i Primary.

Fader, moder og børn — i alderen ti til atten — deler aviser ud før solen står op. De opdrætter og sælger også heste. Om sommeren driver de en børneturistgård i Strömstad for mellem fire og seks hundrede børn fra Sverige, Norge og Finland. Når dagen skal til at begynde for de fleste mennesker, har familien Herrey været i aktion i adskillige timer. Efter arbejde og skolegang slutter dagen med aktiviteter i Kirken. Mandag aften — familiehjemmeaften — synger de og spiller på musikinstrumenter.

De har for travlt og er for betagede af livet til at være ulykkelige. ○

(Forts. fra side 338)

dejlige unge mennesker bliver dybere engageret i sagen, end de egentlig ønsker.

Som vejledning foreslår jeg, at fysisk hengivenhed, hvad enten det drejer sig om at holde i hånden, gå arm i arm eller kysse, mellem unge mænd og kvinder hele tiden i grad og karakter bør stemme med hele arket af deres forhold. Fysisk hengivenhed bør man aldrig søge som et mål i sig selv, da dette skader personen. Lad sådan hengivenhed gro frem og blomstere lidt efter lidt ligesom knopper, blomster og træers frugt. Lad den være en del af et større, naturligt udviklende forhold, som har sine rødder i et rigt kammeratskab i sind, karakter og tro. Hvornår og om kys kommer ind i et forhold afhænger af arten af og hensigten med vedkommende forhold.

Lowell L. Bennion, attachet dekan for studenterne ved University of Utah. ○

Ingen kørsel i aften

AF MARGARET BROMLEY

Jim Furguson tømte sin kop, skubbede sin stol tilbage og rejste sig. Han lyttede et øjeblik til den hylende vind, mens den susede gennem den ensomme dal og rev i taget på den gamle gård i det australske bagland.

„Tror du, taget bliver på, skat?“ spurgte han sin smukke brunhårede kone, Mary, da hun vendte sig om fra den glødende brændeovn.

„Hvis det ikke gør,“ svarede hun med et smil, „må du ud at sætte det på igen!“

Jim kunne høre den svage antydning af ængstelse i hendes stemme, da hun tilføjede, tror du, at du får lastvognen i orden i aften?“

Søster Bromley, der er født i England, udvandrede til Vestaustralien i 1963 og sluttede sig til Kirken der. Hun er mor til tre børn og har kulturlektion i Perth Fifth Wards Hjelpeforening, hun underviser desuden lykkepigerne i Primary.

Han svarede intetsigende, mens han rakte ud efter sin klamme jakke og krøb i den, idet han følte dens kulde over sine brede skuldre.

„Den kommer ikke i orden af, at jeg bliver inde, lød hans korte svar. Han kyssede hende hastigt, idet hun fulgte ham langs gangen til døren. Hendes krop var tung og langsom, hun var i ottende måned. Han prøvede at undgå, at hun opdagede hans bekymring, mens han gav hende et beroligende knus.

„Jim . . .“ hun tøvede, idet hun bønfaldende lagde sin hånd på hans arm, „det er i aften, vores hjemmelærere kommer, husker du nok?“ „Selvfølgelig,“ mumlede han, mens han stødte døren op.

Vinden tudede ad ham i dæmonisk raseri, mens han masede sig ud i uvejret og kæmpede sig vej til laden og den beskadigede vogn. Da han først var kommet ind og slap for uvejrets greb, skar han grimasse, idet han tændte lyset. Kun et fjols eller en fanatiker ville gøre den tur på fyrrer kilometer i et vejr som det her, tænkte han, og hjemmelærerne var byfolk og ukendte med færerne en aften som denne. Jim tvivlede stærkt på, at deres hengivenhed ville vise sig på højde med denne situation. Hvis den gjorde det, måtte der være mere ved Kirken, end han havde opdaget i de to år, han havde været medlem! Men han måtte lade broder Williams og broder Marsh, at de var udholdende. De havde aldrig til dato for sømt deres månedlige besøg, og Jim håbede for sig selv, at de på een eller anden måde ville leve op til deres standard til trods for stormen i aften. Mens Jim arbejdede med det beskadigede køretøj, gik hans tanker tilbage til den dag for to år siden, da han og Mary havde sluttet sig til Kirken. Han havde været bange for at holde sig for nar, da han stod i vandet og littede til dåbspagtes ordlyd. Bagefter havde han en forfriskende følelse — som stod han på tærskelen til et nyt liv.

Så var han og Mary blevet fanget af kirkeaktiviteternes hvirvel. I løbet af en måned blev han diakon og kort efter lærer. En stilling som assisterende tilsynsførende i Søndagsskolen var fulgt efter. Han opdagede, at han brugte mere og mere tid og energi på Kirken, men det var det værd. Atten måneder efter sin dåb blev Jim ordineret til ældste, og for at markere begivenheden gav broder Williams ham en lille flaske indviet olie. „Broder Furguson,“ havde han sagt, „gå nu ud, og lev op til dit Præstedømme. Næst

efter livet selv er Præstedømmet den største velsignelse, man kan opnå Brug det godt.“

Så havde tingene ændret sig, — det var kommet snigende, så man først slet ikke lagde mærke til det. Måske begyndte det, da traktoren gik i stykker. Da såtiden stod for døren, havde Jim brugt sin tiende til at standsætte traktoren for, idet han hele tiden lovede sig selv, at han en dag ville udligne efterslæbet. Så havde såningen fået førstepladsen, og han begyndte at komme mere uregelmæssigt til møderne for til sidst at holde helt op, idet han kastede sig over tusinde arbejder, der pludselig krævedes udført på gården. Snart blev sabatten blot en dag med arbejde fra solopgang til solnedgang for Jim. Een gang om måneden, på den anden fredag, kom hans hjemmelærere og besøgte gården, og han gennemlevede en halv times samvittighedsnak, mens de muntert irettesatte ham, fordi han ikke kom i Kirken.

Jim måtte indrømme for sig selv, at de var nogle flinke mennesker, men de syntes simpelthen ikke at kunne fatte, at landbrug var et syv-dage-om-ugen, seksten-timer-om-dagen job. Der var simpelthen ikke tid til salmer og prædikener. Med det job her tilbød man Gud i sit ansigts sved, hvis ikke man selv og ens familie skulle sulte. (Se Moses 5:1).

Jim vred arrigt skruetrækkeren, og slangeklemmen brækkede. Han bandede hen for sig og rodede rundt i værktøjskassen, vel vidende, at han ikke havde en ekstra klemme. Med afsky kylede han skruetrækkeren ned i værktøjskassen, hvor den landede med en raslen.

Så er det sket, tænkte Jim, der bliver ingen kørsel i aften. Vinden greb om ham, da han tvang ladedøren op, og sugede ham, et uvilligt offer, ud i regnen, der skyllede ned. Inden han var kommet over gården, var hans jakke gennemblødt igen, og han rystede, da kulden bed sig fast i hans ryg.

Han nåede ind i stuehusets behagelige ly. Da han skubbede til døren for at lukke uvejret ud, at der var næsten med det samme klar over, at det var noget ondt i husets atmosfære. Med instinktmæssig vished fornemmede han, at et eller andet et eller andet sted ikke var som det skulle være.

Han ilede hurtigt ud i køkkenet. En stol lå væltet, kedlen lå på siden på gulvet, og Mary lå ubevægelig i en sø af dampende vand.

Tiden standsede, som var den sat ud af kraft

forevigt, i de sekunder, det tog ham at fatte det. Så gik det op for ham, som med et slag, der ramte en del af ham, han ikke havde vidst eksisterede. Panikken greb ham, mens han hurtigt vendte Mary om på ryggen. En blå plet viste sig allerede der, hvor hun havde slået sin venstre tinding, og store røde mærker var kommet til syne på hendes ansigt og arm, hvor det kogende vand havde skoldet hende. Hun var bevidstløs, hendes øjne var lukkede under de blodrøde øjenlåg, og Jim følte en tankeløs frygt for, at hun var gået bort og ikke ville komme tilbage til ham. Og barnet — var livet i hende også borte? For altid?

Det varede et øjeblik, før Jim kom i tanker om, at det eneste transportmiddel, de havde, stod nyteløst og itu i laden, den ene gang han så desperat behøvede det. Han så sig hjælpeløst omkring, løb så hen og hentede et tæppe. Fummelfingret på grund af jaget rullede han Mary ind i tæppet. Hans tanker for gennem ham i uophørlig panik, mens han prøvede at finde ud af, hvad han skulle gøre.

Medicinskabet! Måske var der noget, han kunne bruge. I to lange skridt nåede han det lille skab og flåede døren op. Mens han rodede som en vanvittig mellem flasker og tuber, lukkede hans fingre om en lille, hvid plastikflaske. Et øjeblik stirrede han uforstående på den og skulle lige til at kaste den tilbage i skabet, da noget dukkede op i hans hukommelse. Han skruede hæften af og lod en dråbe klar olie løbe ud i sin hånd. Så huskede han det tydeligt. Det her var indviet olie — den olie, broder Williams havde givet ham, da han blev ordineret. Og nu var den nytteløs — nytteløs fordi traktoren havde gået forud for tiende og arbejdet på gården forud for kirkemøder.

I det øjeblik kom sandheden til Jim: „Søg først Guds rige og hans retfærdighed . . .“ (Matt 6:33). Og han, Jim Furguson, havde svigtet. Han havde svigtet sin Gud, sit Præstedømme og sin Kirke. Han havde svigtet Mary, det menneske, han elskede højest i verden. Og værre endnu, han havde svigtet deres ufødte barn.

Mary var stadig bevidstløs, og Jim vidste, at han måtte gøre noget. Han stirrede på den lille flaske i sin hånd, så lukkede hans fingre sig fast om den. Bønl Han måtte bede — og bede inderligt. Han knælede hos Mary, idet en pludselig frygt kom over ham, da han indså, hvad han måtte

gøre for at kalde hende tilbage fra hendes mærkelige, uvirkelige tilstand. Nu var det tiden for ham at drage ud og leve op til sit Præstedømme, som broder Williams havde sagt til ham for et halvt år siden. Jim følte sig skrækkeligt alene og længtes næsten smertefuld efter at høre broder Williams' beroligende stemme, men et blik på uret viste, at det allerede var en time over den tid, da hjemmelærerne plejede at besøge dem. Uvejret havde alligevel slået dem ud, så han måtte klare det alene.

Jim følte de salte tårer i sine øjne, da han forsøgte at huske salvelsesbønnen, men ordene dukkede op i hans hjerne i rod og forvirring, og han kunne ikke sortere dem. Han prøvede at tale, men de halvformede ord var ved at kvæle ham. Han gispede efter luft, idet han fyldte sine lunger i hulkende åndedrag, mens tårerne løb ned over hans fortrukne ansigt. Fortvivlet løftede han sine knyttede hænder over sit hovede, og til sidst fandt han mølet.

„Oh, Gud,“ råbte han, „tilgiv mig mine synder! Jeg angrer, Herre! Hjælp mig — åh, jeg beder dig, hjælp mig!“

Jim trak vejret med en skælven og sank tilbage på hælene. Begivenhederne fra det sidste halve år viste sig for ham, og han vidste, at tiden var kommet, da han atter burde vende sig til Gud, der havde givet ham liv og en plads på jorden. Hjemmelærerne havde ret — han måtte igen blive aktiv i den sande Kirke. Jim vidste, at det ville kræve beslutsomhed at komme tilbage, men han ville prøve for Marys skyld og for deres barns skyld. Endnu en gang lagde han sine hænder på Marys hovede og lukkede øjnene. Ordene kom, snublende og usikkert: „Mary Furguson . . .“ Nej, det var ikke rigtigt — det skulle være hendes fulde navn. Mary Eleanor Furguson, sådan var det — Mary Eleanor Furguson.

Da Jim åbnede munden for at tale igen, mærkede han et par hænder som sluttede sig til hans på Marys hovede, fingrene føltes varme og beroligende på hans hænder. Forbløffet løftede han hovedet med et ryk og så ind i broder Williams' rolige, medlidende øjne. Broder Marsh knælede ved siden af ham. ○

At undslippe eftersmækket

AF RICHARD L. EVANS

(Forts. fra side 341)

natur er en sådan, at drøftelse i detaljer deraf udenfor templet er upassende.

Mange velsignelser opnås af dem, der modtager og respekterer disse hellige ordnaner, som er så nødvendige for oplyselse. Deltagelse i templetarbejde giver dynamisk, levende og brugbar belæring om Evangeliets principper, og templet er stedet for eftertanke og bøn.

Templet er en helligdom borte fra verden, et stykke Himmel på jorden, og man bør vedvarende leve værdigt, så at man ofte kan tage til templet og forny sine pagter.

Se hjælpeforeningens lektier 1968-69, lektie 93, „Nauvoo templet og dets højere ordnaner“. ○

„Det talte ord“ fra Temple Square, udsendt over KSL og Columbia Broadcasting System, den 8. november, 1970. Copyright 1970.

Der findes hos Platon en bemærkelsesværdig sætning angående grunden til ikke at gøre det urette. „Hvis jeg var sikker på, at Gud ville tilgive mig,“ sagde han, „og at mennesker ikke kendte min synd, ville jeg dog skamme mig ved at synde på grund af den nedrigheid, som betinger synden“. Det vil sige, at der udenom overenskomster, udenom skikke, sågar udenom budene bør noget i mennesket, som undgælder, hvis mennesket ikke fører sig frem med værdighed og selvrespekt og med respekt for livets formål og love. Skabt som det er i sin Skabers billede, må mennesket leve, så det kan respektere sig selv for at føle sig ren og veltilpas indvendig. Men eet af problemerne er, at det synes som om, at vi, stort set, altid søger at undslippe følgerne af vore egne handlinger — en slags eftergivenhed, der søger at undgå de ubehagelige konsekvenser. Vi synes at have glemt processens forløb, mistet fornemmelsen for, hvad det er, der får tingene til at ske. Der spekuleres for meget over, hvordan man skal undgå følgerne af at leve forkert, og for lidt over, at vi bør leve på den rette måde, så vi ikke behøver at spekulere. På en måde glemmer vi, at der er visse ting, vi ikke kan gøre uden at måtte opleve følgerne. Vi kan ikke være umoralske uden at betale prisen for umoralitet på den ene eller den anden måde. Vi kan ikke pille ved livets kilder, uden at det forgrover os og forandrer os indvendigt. Vi vil have opstrammere. Vi vil have nogen, der kan fortælle os, at det er i orden at gøre, det vi ikke bør gøre. Vi vil have nogen, der fortæller os, at visse ting ikke er sådan. Men vi må huske dette: at der er en proces, ved hvilken visse resultater nås, en fremgangsmåde, der fører visse ting med sig, ikke på grund af almindelige overenskomster, end ikke bare på grund af budene, men på grund af menneskets natur — det, det er, hvorfor det er her, og hvad det kan blive til.

Op det virkelige lægemiddel er at lade være at gøre det, vi bestemt vil komme til at ønske, at vi ikke havde gjort. Med andre ord: gør ikke noget, hvis du ikke ønsker at se følgerne i øjnene. „Hvis jeg var sikker på, at Gud ville tilgive mig, og at mennesker ikke kendte min synd, ville jeg dog skamme mig ved at synde på grund af det nedbrydende, som betinger synden.“

Den sikre sti i en besværet verden

Fra Missionens Præsidentskab

Efterhånden som livet bliver mere forjaget, når problemerne bliver vanskeligere og mere indviklede, når trykket hos den normale familie vokser på grund af forholdene omkring os, er det nødvendigt, at vi indstiller vort liv på Evangeliet. Det eneste, som kan føre os gennem de vanskelige tider, der ligger foran os, vil være en fast overbevisning om, at der er en Gud, som har personlig interesse i enhver af os. At Han vil lede og beskytte os, give os styrke til dagens gerning og vil give os mod til, gennem vort retskafne liv, at møde alt det, der kommer på vor vej. Uden et vidnesbyrd om Evangeliet vil vi ikke være i stand til at stå imod, vi vil blive kastet omkring af skæbnens vind, vi vil blive revet bort fra vor fortøjning og vil blive drevet ud på det stormfulde hav, kastet omkuld af tvivlens, vantroens, mismodets og mistillidens store bølger. Da dette er tilfældet må vor største styrke være vort vidnesbyrd om Evangeliet, og hver enkelt af os må personligt kæmpe mod Lucifer for at bevare det. Det vil ikke være let — men Herren vil velsigne os på grund af vore store ønsker. Vi må aflægge de barnlige ting, at finde fejl, at tale og tænke dårligt om vor næste, at fortælle usande historier om andre, dømme andre før vi

ser ind i vort eget liv for at opdage, at vi ikke selv er fuldkomne.

Ville livet ikke være fuldkomment og guddommeligt, hvis vi opbygger vort vidnesbyrd om Kristus og Hans lærdomme! Hvis vi oprigtigt overholder Hans bud, ikke taler ondt, ikke bagtaler, ikke hader, ikke dømmes, men blot efterlever Hans dejlige, enkle Evangelium!

Vi skal støtte hinanden i alt hvad vi har behov for, besøge de syge, de nedtrykte, enkerne, de forældreløse, den tvivlrådige pige, den dreng som har brug for forståelse. Dette er dit arbejde; det er mere end dit arbejde, det er din mission.

Riv ikke dig selv i stykker ved at finde fejl, vær den der opbygger, den der bidrager, den der hjælper andre, som ikke er så stærke som du selv er.

Støt dine ledere. De er ikke fuldkomne, forstå dem, tilgiv dem således som de tilgiver dig. Giv dig selv til tjeneste for andre. Gør dig selv fri ved at gøre godt, vent ikke belønning, men gør det gode for det godes egen skyld, så vil dit liv blive fyldt med solskin, og hvis du gør det, vil Herren velsigne dig.

Han vil være hos dig i nødens time, og den time vil sikkert komme. Vær taknemmelige for hinan-

Tempelrejserne

I dagene 24. til og med 27. august havde missionen atter en rejse til templet i Schweiz, og endnu engang viste de danske søskende deres trofasthed og udførte et meget stort arbejde. Vi var ialt godt 90 voksne, og i de fire dage udførte vi ialt 3000 ordiananser. Da vi kun havde ganske få børn med, kunne vi ikke udføre så mange dåbshandlinger som ved sidste rejse, men det blev dog til 237, hvilket må siges at være fint i betragtning af forholdene.

De 3000 ordiananser fordeler sig på følgende måde:

Dåb for de døde		
Mandlige	207	
Kvindelige	30	ialt 237
Ordinationer		
Endowments (levende)	392	
Mandlige	4	
Kvindelige	6	ialt 10
Endowments (døde)		
Mandlige	392	
Kvindelige	415	ialt 807

Besøglinger		
(Hustruer til ægtemænd)		
Levende	2	
Døde	149	ialt 151

Besøglinger		
(Børn til forældre)		
Levende	10	
Døde	1393	ialt 1403

Det var imponerende at se, hvorledes alle søskende, også de ældre og svagelige, hver dag trofast gik igennem templet til alle sessionerne, og ofte efter sessionerne udførte flere timers forberedende arbejde. Det var lange, anstrengende, men dejlige dage, og vi vil gerne sige alle søskende, som medvirkede til det fine resultat, en inderlig tak for deres trofasthed og store arbejde.

Vi er glade for at kunne sige, at templets personale roste missionen for den måde arbejdet var organiseret på, vi bliver oven i købet brugt som eksempel for de andre missioner og stave. Det er imidlertid kun muligt for os at organi-

sere arbejdet, så det bliver effektivt og gnidningsløst, hvis søskende hjælper os ved tilrettelæggelsen, bl.a. ved, at de tilmelder sig i god tid, d.v.s. inden den fastsatte frist, og ikke ændrer for meget på de fastlagte planer, medmindre det er absolut nødvendigt.

Af hensyn til templets kapacitet, som er beregnet på godt 100 deltagere ved hver session, og for at arbejdet kan gå så gnidningsløst som muligt og uden at være for forceret, vil vi, om ikke rationere deltagerantallet, så dog indstændigt henstille, at søskende, som ikke har skolesøgende børn og derfor ikke absolut behøver rejse i skoleferien, deltag i de danske sessioner, som ligger uden for ferien. For 1972 er foreløbig fastlagt følgende sessioner:

29. februar, 1., 2. og 3. marts

18., 19., 20. og 21. juli, og

22., 23., 24. og 25. august.

Der vil senere fremkomme nærmere oplysninger og instruktioner om tilmelding etc. til rejserne.

Mary Kaiser og Benny Linden

den, vær taknemmelige for den anledning I har til at tjene jeres medmennesker.

Styrk jeres vidnesbyrd ved kristuslignende tjenestegerninger over for de trængende. Du siger måske: Hvem er jeg, at jeg kan trøste eller tjene? Jeg siger til dig: Du er et Guds barn, og du har fået store kræfter, enten du er elev, hjemmelærer, præsident, rådgiver, lærer eller blot et vidunderligt medlem. Du kan have en god indflydelse på andre ved at bære dit vidnesbyrd for dig selv og for andre, og ved at efterleve dette vidnesbyrd.

Derfor skal du i dette usikre liv støtte dig til Gud og dine søskende. Gud kender dig, forstår dig og vil være dig lige så nær med sin Ånd, som du vil lade Ham komme. Hold Ham ikke borte.

Den eneste sikre sti for den enkelte eller for familien er at efterleve Jesu Kristi Evangelium, og jeg bærer vidnesbyrd for jer, at ved at gøre det vil du finde fred.

Som afslutning vil søster Pehrson og jeg gerne udtrykke vor tak til jer alle for jeres omsorg, jeres tro og jeres bønner. Vi føler os overbevist om, at hvis vi efterlever Evangeliet og tjener så godt vi formår, vil Herren også føre os igennem alt.

Paul L. Pehrson, missionspræsident

Missionærankomster

Følgende Missionærer er den 14. august ankommet til Den danske Mission:

7. september 1971:
Anna og Frode Madsen fra Aalborg, beskikket til at arbejde på Bornholm

Bent Raymond Jørgensen fra København, beskikket til at arbejde i Esbjerg

Robert Orlo Stevens fra Gooding, Idaho, beskikket til at arbejde i Frederikshavn

Fødselsdage

Stjernen ønsker tillykke til følgende søskende:

Verner Schmidt, Aalborg, 60 år den 3. december

Niels Christian Olesen, Vejle, 65 år den 6. december

Brynhilda Holmstad, Nordre Gren, 75 år den 11. december

Nielsigne Holck Aagaard, København, 65 år den 21. november

Døde

København

Den 2. juni 1971 døde søster **Cyda Valborg Poulsen**, 84 år gammel. Æret være søster Poulsens minde.

Horsens

Den 4. august 1971 døde søster **Bothilde Jessine Hansen**, 63 år gammel. Æret være søster Hansens minde.

Kaldelser

Følgende missionærer er den 14. august 1971 kaldet til at arbejde i Missionskontoret:

Ældste George Peterson, søn af Mr. og Mrs. George Peterson, Blackfoot, Idaho. Født den 29. maj 1950. Ankommet til Danmark den 9. januar 1970. Har hidtil arbejdet i Randers, Helsingør, Aarhus, Tåstrup og Esbjerg, er blevet kaldet som statistikksekretær.

Ældste Lawrence Arthur Rasmussen, søn af Mr. og Mrs. Arthur P. Rasmussen, Price, Utah. Født den 4. juli 1950. Ankommet til Danmark den 9. januar 1970. Har hidtil arbejdet i København, Aarhus, Haderslev, Hareskovby, Aalborg og Kolding, er blevet kaldet som personlig sekretær til Missionspræsidenten.

Ældste Don J. Childs, søn af Mr. og Mrs. Delbert H. Childs, Ferren, Utah. Født den 3. oktober 1950. Ankommet til Danmark den 12. marts 1970. Har hidtil arbejdet i Herlev, Vanløse, Valby, Fredericia, Indreby, Frederikshavn, Esbjerg og Odense, er blevet kaldet som assistent til Missionspræsidenten.

Ældste Scott Southwick, søn af Mr. og Mrs. Raymond Southwick, Othello, Washington. Født den 11. januar 1951. Ankommet til Danmark den 9. maj 1970. Har hidtil arbejdet i Aarhus, Nørresundby, Frederikshavn og Glostrup, er kaldet til at arbejde som trykker.

Vi beder Herren velsigne disse Ældster i de store og ansvarsfulde kald, der nu er pålagt dem.

Ordinationer

Silkeborg:

2. maj 1971:

Bjarne Bidstrup ordineret til ældste af Missionspræsident Paul L. Pehrson.

18. juli 1971:

Frede Eigil Andersen ordineret til præst af broder Vagn Ole Darre.

Amager Gren:

17. juli 1971:

Christian Ludvig Larsen ordineret til ældste af Missionspræsident Paul L. Pehrson.

Fredericia Gren:

20. august 1971:

Eirikur Örn Gleason ordineret til diakon af ældste Lawrence Rasmussen.

København Gren:

30. maj 1971:

Per Hansen ordineret til Diakon af broder Poul R. Hansen.

13. juni 1971:

Rudy Lyngvig Jensen ordineret til Diakon af broder Ib Hansen.

Missionærforløbninger

Følgende missionærer er den 24. august 1971 blevet hæderligt aflast fra deres arbejde i Den danske Mission:

Ældste Marrell Lloyd Benson, fra Moab, Utah, efter sidst at have arbejdet i Aarhus.

Ældste Dennis Gene Gleason, fra Pico Rivera, California, efter sidst at have arbejdet på Bornholm.

Ældste Kent Norman Hendricks, fra Idaho Falls, Idaho, efter sidst at have arbejdet i Søborg.

Ældste Nicholas Dee Lang, fra Las Vegas, Nevada, efter sidst at have arbejdet i Aalborg.

Ældste John Wesley Lowry, fra Beaumont, Texas, efter sidst at have arbejdet i Missionskontoret.

Ældste Randy Marion Olsen, fra Fairbanks, Alaska, efter sidst at have arbejdet i Missionskontoret.

Ældste David Lee Scourp, fra Othello, Washington, efter sidst at have arbejdet i Missionskontoret.

Ældste Richard Walter Thomsen, fra Salt Lake City, Utah, efter sidst at have arbejdet i Missionskontoret.

Ældste Timothy Neal Turner, fra Northridge, California, efter sidst at have arbejdet i Missionskontoret.

Ældste David Romney Wiest, fra Creve Coeur, Missouri, efter sidst at have arbejdet i Glostrup.

Dåb

Fredericia Gren:

27. marts 1971:

Gerhard J. C. Siemsen døbt af ældste Elvis C. Evans, håndspåbyggelse ved broder Niels H. Klausen.

Thora Helene Siemsen døbt af ældste Randy Olsen, håndspåbyggelse ved ældste Torkil Dressø.

1. maj 1971:

Eirikur Örn Gleason døbt af ældste Dalis Massey, håndspåbyggelse ved ældste Don Childs.

Gudlaug Thorsteinsdóttir døbt af ældste Nile H. Hall, håndspåbyggelse ved ældste Randy Olsen.

Elin Thora Eiríksdóttir døbt af ældste Robert L. Bradshaw, håndspåbyggelse ved broder Niels H. Klausen.

7. maj 1971:

Kristinn Hilmarrson døbt af ældste Robert Bradshaw, håndspåbyggelse ved ældste Nile Hall.

Nordsjælland Gren:

9. juli 1971:

Søren Bloch Jensen døbt af ældste Timothy Neal Turner, håndspåbyggelse ved broder Jørgen W. Schmidt.

Aalborg Gren:

24. juli 1971:

Elisabeth Kristine Elly Nørgård døbt af ældste Blaine King Gudbrandsen, håndspåbyggelse ved ældste Gary Harmon Mortensen.

Nordre Gren:

28. marts 1971:

Kari Anni Bay døbt af ældste Curtis Parker, håndspåbyggelse ved ældste Stanley Robins.

29. august 1971:

Hans Nielsen døbt af ældste R. Thomsen, håndspåbyggelse ved ældste Richard Farmer.

Odense Gren:

29. august 1971:

Claus Bo Jørgensen døbt af ældste Robinson, håndspåbyggelse ved broder Søren Hansen.

Skive Gren:

28. august 1971:

Hans Peter Bernhard Holst døbt af ældste Jan Birk, håndspåbyggelse ved broder Thorvald Jensen.

København Gren:

29. maj 1971:

Rudy Lyngvig Jensen døbt af ældste Eric Andersen, håndspåbyggelse ved ældste Harold Dana Skousen.

30. maj 1971:

Annette Maria Carli Hansen døbt af ældste John Taylor, håndspåbyggelse ved ældste Harold Skousen.

Merete Louise Elser Philipsen døbt af ældste Eric Andersen, håndspåbyggelse ved ældste Dan Hartman.

5. juni 1971:

Johnny Sidenius døbt af ældste George Sansom, håndspåbyggelse ved ældste Merlin Hansen

24. juli 1971:

Claus Thiele Alkil døbt af ældste Todd Evan Kimbal, håndspåbyggelse ved ældste Raymond Daniel Hartman.

En ung pige lærer at mulighed for at komme til kirke og leve op til kravene for den Sidste Dages Hellig er . . .

Det største privilegium

AF MARILYN MCMEEN MILLER

En søndag morgen, da jeg på vej til kirke, så jeg en del drenge som spillede bold på skolens boldbaner. Klædt i lasede skjorter og bukser skreg de og slog hænderne sammen af begejstring, hver gang en fra holdet scorede et mål. Det så ud til at være et godt spil — en vidunderlig aktivitet for hvilken som helst anden dag end søndag. Jeg kendte de fleste af drengene. De kom fra Sidste Dages Hellige hjem. Men de gik glip af en af de største velsignelser i deres liv — privilegiet at komme til kirken. Da tænkte sikkert på kirken som en begrænsning eller en byrde, ikke et privilegium.

Jeg tænkte tilbage til den tid, hvor jeg havde følt det på samme måde. Men der kom en særlig tid i mit liv, hvor jeg lærte hvilket privilegium det er at være en Sidste Dages Hellig.

Da jeg var barn og gik i juniørsøndagsskole, tænkte jeg ikke meget over at holde sabbaten hellig, eller at påtage mig mange af de ansvar, min familie havde akcepteret, da vi blev medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Jeg var glad for at komme til templet med mine forældre og blive beseglet til dem, og jeg kunne også godt lide at gå i Primary. Men jeg kunne ikke lide de lange møder, at holde tale, faste eller betale tiende.

På den tid da min lillebror blev født, boede vi i en by, hvor der ikke var ret mange mormoner.

Vores tre-etagers middelstore murstenshus lå på et usædvanligt sted, lige mellem samfundets to yderpunkter — slumkvarteret mod nord, og de rige menneskers store og flotte huse lige over på den anden side af parken. Jeg var så ivrig efter at blive venner med de rige børn, som boede i disse smukke hjem på den anden side af parken, at jeg næsten ikke kunne tænke på andet. Da en lille pige fra et af disse hjem inviterede mig til at kom-

me over en søndag, så hendes forældre kunne tage os med til deres landsted for at ride på deres heste, var jeg vidt af begejstring. Jeg ikke så meget som *tænkte* på, at jeg således ikke ville komme i søndagsskole. Hvor blev jeg dog skuffet, da min mor mindede mig om, at jeg havde lovet at fremsige nadververset den morgen i juniørsøndagsskolen.

Hvorfor skulle jeg gå i kirke? Hvorfor skulle jeg fremsige nadververset? Hvorfor skulle ingen af mine venner gå i kirke, betale tiende, faste eller holde tale engang imellem? Før vi blev medlemmer af kirken kunne vi gøre lige hvad vi havde lyst til. Jeg harnedes over de forbehold, der nu var pålagt os.

Min mor var klog og venlig. Hun sagde kort: „Du ønsker da ikke at gå glip af kirken. Det er et af de største privilegier, du har.“

Jeg kunne ikke se det på den måde. Da jeg ringede til min veninde, sagde hun, at de ville tage ned til landstedet hver søndag eftermiddag i lang tid. Hvis jeg kunne, kunne jeg bare komme over en anden søndag i stedet for. Den næste uge blev min lillebror født, og min mor blev alvorlig syg. Hun lå på hospitalet, før døden, i flere dage. Om aftenen, i skumringen, legede vi tre piger ude i indkørslen, balancerede på kantstenen og lyttede til lyden af de hundredevis af biler, som kom spindende og dundrende på deres hjul henover asfalten, idet vi ventede på, at vores far skulle komme hjem. Hans ansigt var altid fortrukket og trætt når han kom. Hver gang lyttede vi til hans rapport om mors tilstand. Det var altid det samme — kritisk.

Næste søndag oprandt. Nøglende tog jeg mine støvler, bukser og jakke på, og kiggede ud over parken for at se om far snart kom hjem fra hospitalet. Endelig så jeg han kom — gående

langsomt over græsplænen, op imod huset.

„Hvordan havde mor det?“ hviskede vi, bange for at spørge.

Min far sagde ikke noget lige med det samme. „Hvis vor himmelske Fader tager hende“, sagde han langsomt, „så må vi have tro på, at det er den rigtige beslutning“.

„Vil mor gå væk for bestandigt?“ spurgte min søster?

Min far tog mig bøjser i sine arme og sagde: „Din mor vil aldrig gå væk for bestandigt. Det er en af grundene til, at vi er velsignede ved at være Sidste Dages Hellige. Vi er beseglet til hinanden i templet, og det betyder, at mor altid vil være med os. Det kan være, at hun vil besøge vor himmelske Fader i et stykke tid, men vi vil altid være sammen — allesammen.“ Jeg kunne se tårerne i hans øjne. „Vi er så velsignede at være i nærheden af vor himmelske Fader, og at have det privilegium at tilhøre Hans Kirke.“

I det øjeblik huskede jeg min moders smilende øjne og hendes venlige smil. Da syntes det, som om jeg hørte hendes ord: „Du ønsker ikke at gå glip af Kirken. Det er et af de største privilegier, du har.“

Jeg skyndte mig op ad trapperne og fik mine støvler og ridebukser af, og kom hurtigt i mit søndagstøj.

Den aften, da jeg nød nadveren, opsendte jeg en stille bøn for at takke min himmelske Fader, fordi jeg var der, og for privilegiet jeg havde at deltage i nadveren, fordi jeg var en Sidste Dages Hellig, så jeg altid kunne være sammen med min familie.

Jeg har aldrig i mit liv bedt så inderligt, som jeg gjorde det i den uge. Nat efter nat, knælede jeg ved min smalle seng, talte jeg til min himmelske Fader og lovede Ham, at jeg ville gå til nadvermøde og betale min tiende. Jeg lovede Ham, at jeg ville forsøge alt for at blive en god Sidste Dages Hellig, hvis man blot ville lade min mor leve. Vi blev velsignede, og min moders liv blev reddet. Men jeg blev dobbelt velsignet, for jeg lærte også, hvor velsignet jeg var ved at være en Sidste Dages Hellig, og have privilegiet at gå i kirke. ○

